БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

40-дэхи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№161 (10222) 1963 оной июлиин 10, среда Сэн 2 мүнгэн

Хани ёhoop айлшалалга

Венгриин Арадай Республикын партийно-правительственнэ делегаци Советскэ Союз ерэбэ

ЧОП, июлиин 9. (ТАСС). Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй уряалаар Венгриин Арадай Республикын партийно-правительственнэ делегаци мүнөөдэр Советскэ Союз ерэбэ. Венгриин хүдэлмэришэнэй социалис партиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь, Венгриин хүдэлмэришэн-таряашанай революционно правительствын түрүүлэгшэ нүхэр Янош Кадар энэ делегацие толгойлно.

Бороо хуратайшье байгаа haань, Чоп гэдэг хилэ шадарай станцида ажалшадай олон түлөөлэгшэд сугларанхай байба. Украинын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ И. П. Казанец болон бусад тушаалта нюурнууд делегацие угтахаяа энды ерэбэ.

...Үглөөнэй 6 час. Марш хүгжэм доро тусхай поезд Венгриhээ ерэбэ. Янош Кадар, тэрэнэй хамта ябагшадай вагонhоо гарамсаарнь угтахаяа ерэгшэд ханн халуунаар амаршалба.

Янош Кадар хүндэлэлэй харуулай хажуугаар гаража, совет сэрэгшэдтэй мэндэшэлэлсэбэ.

Венгриин Арадай Республикын, СССР-эй болон Украинын ССР-эй гүрэнэй гимнүүд зэдэлбэ.

И. П. Казанец Я. Кадар хоёр үгэ хэлэбэ.

Нүхэд Казанец Кадар хоёрой үгэ хэлэжэ байхадань байд гээд лэ альга ташалган боложо байба.

Энээнэй hүүлээр Венгриин айлшад тусхай поездоор Москва орохоор гараба.

СОЁЛ СУРТАЛАЙ ХҮДЭЛМЭРИИН ШЭНЭ ШАТА

...тухын асари ехэ илалтануудай ...бди. Эдэ илалтанууд мүнөөнэй ...өө гадна, мүн ерээдүйн үегэ... ...хүйн заяанда гүн гүнзэгы нү... ...үүлхэ юм. Совет арад коммунис байгуулалтын hалбаринуудта доботолго хэжэ байна. Совет... ...оронэй материальна үйлэдвэ... ...нниитын ба оюун бодолой ...лалдахи бүхы hалбаринуу... ...гайхамшагта илалтаар түби... ...гайхаhан зандаа.

...энэ ая орон гайхамшаг томо ...одол адли дабшасая хурдадоржон алхамаар урагшаа зо... Үнэн зүб, найдамта компас-... ...да мүнхэ марксистско-ленин... ...үзэл сурталаар зэбсэглэнхэй ...нис парти энэ шадита онго... ...үргэ дээрэ зогсонхой. Ерээ... ...гээшэ хёрхо хурсаар хаража, ...хадаа эрдэм ухаагаар тодор... ...одhон урагшаа дабшаха зам ...зоной үмэнэ нээжэ үгэнэ, оло... ...хүсэл зориг бадаруулна, ...ехэ зорилгонуудые шиидхэхэ ...эдэнэрые элсүүлэн эмхид...

...ртиин хүтэлбэридэ, арад зоной ...дашагүй хүсэл зоригто коммуни... ...бүрин хүсэдөөр илан ман... ...мэ үндэhэн бии байна. Пар... ХХII съездын шиидхэбэринүү... КПСС-эй программые бодо... ...бээлүүлхэ хэрэгтэ оронойнгоо ...дашагүй ехэ баялигые, ажал... ...түгэлдэр хүсые элсүүлхэ ...р партиин сусаршагүй ажал ...га совет хүнүүдэй баярлуу... ...ворижуулдаг байна. КПСС-эй ...й июниин Пленумэй шиидхэ... ...үгээ совет арад зоной зүгhөө ха... ...аар, нэгэн дуугаар haйшаагдан ...ба энэнние үшөө дахин гэрш... ...руулна.

...ёл сурталай хүдэлмэриин зал... ...эрилэлнүүдые ЦК-гай Плен... ...дэрэе үргэнөөр, али али тэг... ...эл зүбшэн халсэад, тэрэние ...нарижуулан haйжаруулха хэмжээнүүдые хараалhан ушар хада ...ба гүрэнэй зүгhөө эхэлэ... ...бүхы hалбаринуудые хүтэл... ...талаар hүүлэй жэлнүүдтэ ...бээлүүлхэ байгаа үндэhэн ...алтануудай үргэлжэлэл мүн ...на.

...най партиин соёл сурталай хү... ...эридэ хододоо ехэ анхарал та... ...байна. Революционно тэмсэ... ...н дэлхэй байгуулгын бүхы ...ууудта партимнай Ленинэй ...май ёhoop революционно оло... ...оые, социализм ба коммунизм ...улагшадые үзэл сурталай та... ...хүмүүжүүлхын, соёл суртал... ...зэбсэгые улам нарижуулу... ...түлөө хододоо оролдоот байhан...

...ммунис экономико ба соёл ...турые байгуулга, шэнэ хүниие, ...хүмүүжүүлгэ хадаа соёл сурталай ...лмэриие үндэhөөрнь haйжа... ...тэрэнэй удхые, эмхидхэлы ...аргые улам нарижуулха, оло... ...о ажалшадые үзэл сурталай ...г хүмүүжүүлхэ шэнэ арга ...ыдые ухаансар ёhoop хэрэглэ... ...соёл сурталай хүдэлмэрые ...ийна талаhаа улам haйшаар ...лбарилха эрилтэ табиха байна.

...соёл сурталай хүдэлмэриин шэн... ...маяг, шаглал тодорхойлхо зүү... ...партимнай мүн гадаадын байд... ...харгадаа абана. КПСС-эй ЦК ...Пленумэй заабаряар ёhoop коммунис байгуулалтадаа совет арадай ...лэн шиидхэхэ удха шанартай ...ануудай, социалис оронуудай ...араадуудай түйлалтануд дайд... ...дараха ангиин хүсэнүүдэй хү... ...оттдоон улам ехээр хубилалта... ...р тон шанаар табиба. Им... ...лизм хадаа социализмые сарь... ...хүсөөр даража шадахаяа болин... ...хоёр байгуулгын экономичэ... ...мөрысөөндэ империализм ман... ...тулагда орожол орожол бай... Социализмда эсэргүү тэмсэлэй ...ндоошье онол арга хэрэглэ... ...арсаигүйгөөр империализ оро... ...эй зохилхы этэгэдүүд ...ие гүрэнүүдтэ соёл сурталай ...эр haйдхэдэ hэлэ хэжэ, коммунизм... ...сурталдэ эсэргүү тэмсэлгээ... ...гүй гэжэ бододог болонхой.

...КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленум... ...тоготоол соо иигэжэ хэлэгдэнэ: ...дэгээн дэлисэтэйгээр коммунизм байгуулха шатада манай оронэй ороходо, революционно, национально-суляерэлгын хүдэлвэнэй улам үргэлжэлдэ, буржуазна, коммунис үзэл сурталай амгалан ёноной тэмсэлэй улам хурсадахада, партиин соёл сурталай хүдэлмэри шэнэ шатада ороно. Коммунис обществын эрхэтэние—шэнэ хүниие хүмүүжүүлхэ асуудал хадаа буржуазна үзэл сурталда эсэргүү тэмсэлтэй, совет хүнүүдэй ухаан бодолдоон үнгэрhэн сагай үлэгэдэлнүүдые усадхаха асуудалтай холбоотой юм».

Союзна республиканудай компартинуудай ЦК-гай, партиин обкомууд болон крайкомуудай мүнөө үнгэргэгдэжэ байгаа пленумүүд, партиина эдэбхитэдэй суглаанууд дээрэ «Партиин соёл сурталай хүдэлмэриин ээлжээтэ зорилгонууд тухай», «КПСС-эй ЦК-гай түлөөлэгшэдэй КНК-гай ЦК-гай түлөөлэгшэдтэй уулзахаяа байhан уулзалга тухай» КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй тоготоолнууд, пленум дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэлэhэн үгые нэгэн дуугаар haйшаагаад, гүртал хүмүүжэлэй бүхы ажал ябуулгые үндэhөөрнь haйжаруулха тодорхой хэмжээнүүдые хараана.

«Мүнөө үе сагтахи соёл сурталай бүхы хүдэлмэриин гол шухалань юуб гэхэдэ, бүхы ажалшадые hайн haйхан үзэл бодолтой байхаар, коммунизмда бэеэ үгэнгэр хүмүүжүүлхэ, ажалда, нниитын ажахыда коммунис ёhoop хандахаар, хүнэй үзэл бодол ба гурим ёhoндо буржуазна үлэгэдэлнүүдые бүримүүн усадхахаар, хүнүүдэй дүрбэн тэгшэр хүмүүжүүлхэ, оюун бодолой ёhoто баялиг байгуулха шухала. Иигэжэ КПСС-эй Программа дотор манай соёл сурталай хүдэлмэриин гол хараа шугам тодорхойлогдонхой», — гэжэ нүхэр Н. С. Хрущев хэлэжэ hэн.

Империалис үзэл бодолтой эбсэлгүй шанга тэмсэл хэхэ, тэрэнэй бузар муухай нүлөөнhөө ажалшадые аршалха, коммунизмын агуу ехэ сурталда олониитэ арадые эдэбхитэйгээр хабаадуулха, марксистско-ленинскэ сурталай аргые нангин байхын түлөө саг үргэлжэ оролдохо, тэрэниие улам хүгжөөхэ, баяжуулхын түлөө оролдохо гэшэ арад зоной үмэнэдэн манай партиин нангин уялга, бүхы дэлхэйн ажалшадай үмэнэдэхи интернациональна уялга мүн болоно.

Хүнэй ухаан бодолдоон үнгэрhэн сагай үлэгэдэлнүүдтэ эсэргүү доботолго үргэн дэлисэтэйгээр ябуулха, хүнүүдэй политическэ hэримжэ дэлишэлүүлхэ, соёл сурталай талаар империализмын hүйдхэлэй ямаршье hэдэлгые, совет хүнүүдые үзэл бодолой талаар зэбсэгтэй болгохо гэhэн ямаршье hэдэлгэнь эрид шууд сохихо хэрэгтэй.

Ухаан бодолдохи үнгэрhэн сагай үлэгэдэлнүүдые усадхаха гэжэ ерээдүйн сагай зорилго бэшэ, харин тэрэниие мүнөө партида, манай совет ба ниитын эмхи зургаануудта байhан бүхы хүсөөр мүнөөдэр шиидхэхэ хэрэгтэй. Хүнгэн олзо бэдэрэгшэд, абалга эдилэгэр журам бусадые, хулгайшад, хонжоо наймаашад, оhол назагай хүнүүдые болон манай харша үзэл бодолой, гурим ёhые эгээл hүүлшын үүлэ байhанень ниитэдэ ямаршье минута соо мартажа болохогүй. Ниитын хүсэ нүлөө, совет хуулиин хүсые хэрэглэн, эдэнэтэй гам хайрагүй тэмсэл ябуулха хэрэгтэй. Үнгэрhэн сагай үлэгэдэлнүүдтэ сохихо хэхэ гэшэ бүхүүхэнэ үзэл бодолдо сохихо болоно ха юм.

Эхэ орондоо хизааргүй дуратайгаар, социалис интернационализмын үзэл сурталаар, арадайнгаа агуу ехэ түйлалтануудаар омогорхохо үзэлтэйгөөр, Эхэ ороноо аршалан хамгаалхаар хэзээдэ бэлэн байхаар ажалшадые, илангаяа залуушуулые үдэр бүри хүмүүжүүлхэ гэшэ соёл сурталай хүдэлмэриин шухалын шухала, түрүүшын зэргын зорилго мүн болоно.

КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй дүнгүүдые зүбшэн халсэhэн партиина комитедүүдэй пленумүүд, эдэбхитэдэй суглаанууд дээрэ олониитэдэ ашаг туhатай ажалда дуратайгаар, ниитын баялигта коммунис ёhoop хандахаар, коммунизм байгуулагшын моральна кодексын hайн hайхан гурим ёhонуудые мандан дэлгэрхээр совет хүн бүхэниие хүмүүжүүлхэ зорилгоо гол анхарал хандуулагдаhан байна.

Коммунис ушар ёhо мэдэхээр бүхы совет хүнүүдые хүмүүжүүлхэ, эрдэмэй материалистическэ үзэл бодолтойгоор бүхы совет хүнүүдые хүмүүжүүлхын тулада марксистско-ленинскэ сурталые коммунистнууд болон партиингүйшье хүнүүд саг үргэлжэ, гүн гүнзэгыгөөр шудалха ёhотой. К. Марксын, Ф. Энгельсын, В. И. Ленинэй хэтэдээ мүнхэ зохёолнуудынь, КПСС-эй Программа, манай партиин, улаахооронди коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлвэнэй документнүүд олониитые коммунизмын үзэлөөр хүмүүжүүлхэ гол үндэhэн болохо үүргэ юм. Партиин программа дотор тодорхойлогдоhон үг зорилгонуудые ажалшан бүхэн, нэн түрүүн коммунист бүхэн бэеэ гүнзэгыгөөр бэелүүлхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэхэ ёhотой.

Ажалшадые коммунис ёhoop хүмүүжүүлхэ зорилго шиидхэхын тулада совет общество бүхы арга боломжотой гэшэ. Партиин анхаралай ашаар манайда хүмүүжүүлгын ашатуhатай системэ байгуулагдаhан, соёл сурталай хүдэлмэриин туршагдамал олон янзын арга нүхэлэн бии болонхой. Агитаци ба пропагандын үмэнэ, хэблэлэй, радиогой, кино болон телевидениин, литература ба искусствын, эрдэм наука ба hургуулиин, соёл культурын эмхи зургаануд болон организацинуудай үмэнэ, соёл сурталай үргэн ехэ фронтын бүхы hалбарин үйлэ КПСС-эй ЦК-гай Пленум тодорхой, урма зориг бадаруулма зорилгонуудые табиhан байна. Мүнөө болоод байhаа участок бүхэндэ бодол ажал эмхидхэлэнэй, соёл сурталай хүдэлмэриин бүхы хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэлэй, оролдолгоhоо ниитын эмхи юумэн дулдыдаха байхадал болоно.

Кадрнуудые үзэл бодолойн талаhаа хатуужуулха, хүнүүдые коммунис ёhoop хүмүүжүүлхэ асуудалнуудые дээрэхээ доро хүртээрээ партиина организацинууд үдэр бүри анхаарха ёhотой. Соёл сурталай хүдэлмэриие саг сагта, шууултайгаар, оhол назагаар ябуулжа болохогүй. Энэ хэрэгтэ ленинскэ гүрим ёhо дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй. Энэнь ямар байхаб гэхэдэ, үнэн сэхэ, коммунис гүрим ёhoop, харша үзэл бодолдо эбсэшэгүй, революционно гүринэ ухаансар ёhoop хэрэглэн хүгжөөхэ, үзэл суртал ба бодото байдалые нэгэдүүлэн ябуулха, манай коммунис байгуулалтын шухала зорилгонуудые шиидхэхэдэ олониитые эдэбхитэйгээр эмхидхэхэ гэhэн юм.

Соёл сурталай фронт хадаа коммунизмын илан мандахын түлөө тэмсэлэй шухала hалбари мүн болоно. Энэ фронт дээрэ эдэбхитэйгээр доботолхо, суртал бодолой бүхы зэбсэгүүдые улам хурсадхан түрэ нүлөөтэйгөөр хэрэглэхэ, эмхидхэлэй ба соёл сурталай ажал ябуулгые нэгэдүүлэн эрхилхэ гэшэ партиин XXII съездын, КПСС-эй Программын тодорхойлhон асари ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ гэhэн үйлэтэй юм.

(«Правдын» июлиин 9-нэй түрүү бэшэг).

Н. С. Хрущев П. Спаактай уулзаба

КИЕВ, июлиин 8. (ТАСС). Киевтэ ...йн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев Бельгиин премьер-министрэй орлогшо, гадаадын хэрэгүүдэй министр П. Спаак гэгшэтэй июлиин 8-да уулзаба. Уласхоорондын нүхэсэлэй асуудалнуудаар ямар haнамжа бодолоо тэдэнэр нэгэ hэлсээ. Бельгиин гадаадын айшатай haйшаагаа хөөрэлдэбэ.

...Хөөрэлдөөн сэхэ руунь ... ...аргадаhан, бэе бээз ойлгодоhон ...байба.

...КПСС-эй ЦК-гай Президиумэй ...ишүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Н. В. Подгорный, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо В. А. Зорин, СССР-hоо Бельгидэ байгаа элшэн сайд П. И. Герасимов хөөрэлдөөндэ совет талаhаа хабаадаба. Гадаадын хэрэгэй министрэй кабинедэй начальник Р. Ротшильд, элшэн сайд А. де Старк, Бельгиhээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд И. Коолс Бельгиин талаhаа хөөрэлдөөндэ хабаадаhан байна.

Хөөрэлдөөнэй hүүлээр Н. С. Хрущев П. Спаагай хүндэлэлдэ хилэлга хэбэ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Буряадай АССР-эй промышленностиин, хүдөө ажахын, соёл культурын, партийна, советскэ болон бусад организацинуудай хүдэлмэрилэгшэдые РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Буряадай АССР-эй тогтоhоор 40 жэлэй ойтой дашарамдуулан, промышленность, хүдөө ажахы болон эрдэм наука, соёл культура хүгжөөхэ хэрэгтэ амжалта түйлаhанайнь түлөө РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха:

1. **АМАГАЕВА** Софья Митрофановнае — Кабанскын хүдөөгэй районой Степно-Дворецка наймаан жэлэй hургуулиин hурадсалай таhагые даагша.

2. **АЮРЗАНАЙН** Ананда Аюрзанаевичые — Буряадай АССР-эй Гэгээрэлэй министерствын ахалагша инспектор.

3. **АЮРОВ** Дашиие — № 154 барилгын трестын барилга-хабсаралтын 5-дахи управлениин дархан.

4. **АЮШЕЕВ** Павел Жанчиновичые — Түнхэнэй колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин «Саянский» совхозой кукурузашан.

5. **АЮШИНОВА** Надежда Степановнае — Улаан-Үдын оньhолорхуулагдамал шилэй заводой цехэй начальнигай орлогшо.

6. **БАБУРИН** Леонид Михайловичые — Буряадай геологическа управлениин Хойто-Байгалай экспедициин Байгалай ашагта малтамалай партиин гланна геолог.

7. **БАДЕЕВ** Владимир Васильевичые — Буряадай геологическа управлениин таhагай начальник.

8. **БАДЕЕВ** Шойдониие — Зэдын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин «Байкал» колхозой малшан.

9. **БАДМАЕВА** Цыпилма Намсараевнае — Хориин совхоз, колхозуудай үйлэдбэриин управлениин Ярууна совхозой hаалишан.

10. **БАЖЕНОВ** Александр Прокопьевичые — Мухар-Шэбэрэй колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин парткомой секретариин орлогшо.

11. **БАЗАРОВ** Аюша Хабитуевичые — Хориин совхоз, колхозуудай үйлэдбэриин управлениин Комсомольско совхозой малшан.

12. **БАЗАРЖАПОВА** Елена Афанасьевнае — Улаан-Үдын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Эрхиригэй совхозой hаалишан.

13. **БАЛАГАНОВА** Дымбрен Очировнае — Баргажанай колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

14. **БАЛЬЖУРОВ** Дугарые — Зэдын колхоз, совхозой үйлэдбэриин управлениин «Коммунизм» колхозой адуушан.

15. **БАНЗАРАНЦАЕВА** Бутыд Гармажаповнае — Хяагтын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой hаалишан.

16. **БАТОРОВА** Жигмит Баторовнае — Зэдын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой hаалишан.

17. **БЕЛОУСОВ** Петр Павловичые — Хориин совхоз, колхозуудай үйлэдбэриин управлениин «Дружба» колхозой тракторист-комбайнер.

18. **БИМБАЕВ** Пыл-Дансоруун Цыренжаповичые — Хяагтын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Сэлэнгын совхозой бригадир.

19. **БОГАТОВ** Энгельс Галлиаутдиновичые — Зэдын колхоз совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Октябрьска совхозой кукурузашан.

20. **БОРОДИН** Георгий Николаевичые — Хориин совхоз, колхозуудай үйлэдбэриин управлениин парткомой секретариин орлогшо.

21. **БРАТЕНЬКОВ** Александр Андриановичые — Мухар-Шэбэрэй колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин «Забайкалец» колхозой түрүүлэгшэ.

22. **БРИТОВА** Татьяна Алексеевнае — Улаан-Үдын столоволуудай трестын № 17 столовын эдээ шанагшан.

23. **БУЛАНОВА** Надежда Никитичнае — Улаан-Үдын № 16 дунда hургуулиин директор.

24. **БУРДУКОВСКИЙ** Павел Гавриловичые — Кабанскын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин «Прибайкалец» колхозой гахайшан.

25. **БУЯНТУЕВ** Галдан-Доржи Шагдаржаповичые — Хориин совхоз, колхозуудай үйлэдбэриин управлениин Чисаанын совхозой клубые даагша.

26. **ВАЛАЙТУС** Филимон Иннокентьевичые — Сүхын арhанай заводой хүдэлмэришэн.

27. **ВАНЖИЛОВ** Доржи-Палан Гармажаповичые — Хяагтын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Хяагтын совхозой кукурузашан.

28. **БИЛЬМОВА** Серафима Кузьминичнае — Кабанскын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин «Заветы Ильича» колхозой шубуушан.

29. **ВОЗЖАЕВ** Владимир Кузьмичые — Загарайн промышленно үйлэдбэриин зоныи парткомой секретарь.

30. **ВОЛКОВ** Дмитрий Васильевичые — Хүртэйн леспромхозой директор.

31. **ВОРОБЬЕВ** Георгий Лупановичые — Зүүн-Сибириин түмэр замай Сэлэнгын дистанциин замай ахалагша хүдэлмэришэн.

32. **ВОРОНЦОВА** Анастасия Николаевнае — Хяагтын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой hаалишан.

33. **ВРУБЛЕВСКИЙ** Николай Касьяновичые — Зүүн-Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын локомотивна депогой паровозой машинист.

34. **ГАБИТОВА** Разия Хабибулловнае — Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын бүд нэхэгшэ.

35. **ГАРМАЕВА** Клара Гуржаповнае — Баргажанай колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой hаалишан.

36. **ГЛУХОВА** Раиса Васильевнае — Закаменск городой больницын главна врач.

37. **ГОЛУБЕВ** Федор Константиновичые — Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводой булад хайлуулагша.

38. **ГОЛУБЦОВ** Николай Васильевичые — Зүүн-Сибириин технологическа институдай проректор.

39. **ГУСЕВ** Василий Семеновичые — Буряадай АССР-эй Гүрэнэй ород драмын театрай артист.

40. **ГЫЛЫКОВ** Намжил Дондоковичые — Хориин совхоз, колхозуудай үйлэдбэриин управлениин Чисаанын совхозой ахалагша хонишон.

41. **ДАБАЕВА** Дабажит Арьяевнае — Улаан-Үдын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Ивалгын совхозой туршалгын ажахын hаалишан.

42. **ДАГАЕВ** Виктор Матвеевичые — Зэдын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Октябрьска совхозой главна инженер.

43. **ДАМБИЕВ** Александр Банзаргашеевичые — Хориин леспромхозой жолоошон.

44. **ДАМШАЕВ** Базыр-Сада Сыдыповичые — Түнхэнэй колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Саянай совхозой бригадир.

45. **ДАМШАЕВ** Доржи Сыдыповичые — Түнхэнэй хүдөөгэй районой Хэрэнэй дунда hургуулиин багша.

46. **ДАРИЖАПОВ** Тудуп Цыреновичые — Зэдын районой «Сельхозтехникын» конторые эрхилэгшэ.

47. **ДАШИДОНДУКОВ** Бадма Цыреновичые — Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводой мастер.

48. **ДОГОНЧИН** Максим Семеновичые — Баунтын хүдөөгэй районой «Заветы Ленина» колхозой бригадир.

49. **ДОРЖИЕВ** Цырендаши Доржиевичые — Мухар-Шэбэрэй колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин «Эрдэм» совхозой директор.

50. **ДОРЖИЕВА** Очирма Гармаевнае — Улаан-Үдын трикотажна фабрикын эсхэгшэ.

51. **ДРОЗДОВ** Павел Матвеевичые — Зүүн-Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын вагонно депогой вагон шалгагша.

52. **ДУГАРОВ** Базар Цыреновичые — Мухар-Шэбэрэй колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Ждановай нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

53. **ДУНАЕВ** Николай Иннокентьевичые — Зүүн-Сибириин түмэр замай Горхон станциин паровозой машинист.

54. **ДУРИНОВ** Даши-Цырен Дымбрыловичые — Зэдын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Боргойн совхозой хонишон.

55. **ЕГОРОВА** Тамара Наумовнае — Улаан-Үдын хүдөөгэй районой Ивалгын дунда hургуулиин багша.

56. **ЕЛШИН** Александр Мефодьевичые — Ципиканай приискэдэ управлениин хүдэлмэришэн.

57. **ЕТОБАЕВ** Арсений Михайловичые — Хориин районой (хүдөөгэй) ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхы милициин таhагай участково түлөөлэгшэ.

58. **ЖАЛСАНОВ** Цыден-Еши Дымбрыловичые — Хориин совхоз, колхозуудай үйлэдбэриин управлениин Сосновско совхозой малшан.

59. **ЖАРИКОВ** Роман Матвеевичые — Буряадай автотрестын автотранспортна № 1 ажахын жолоошон.

60. **ЖДАНОВ** Иван Михайловичые — Улаан-Үдын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин «Дружба» колхозой түрүүлэгшэ.

61. **ЖИГЖИТОВА** Сыбик Дугаржаповнае — Түнхэнэй колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Саянай совхозой тугалшан.

62. **ЗОНТАГ** Алексей Николаевичые — Зүүн-Сибириин совнархозой № 1 автотранспортна ажахын начальник.

63. **ЗОНХОЕВ** Ардан Федоровичые — Буряадай гүрэнэй дуу, хатарай ансамблиин оркестрэй артист.

64. **ИВАНОВ** Георгий Иннокентьевичые — Мухар-Шэбэрэй колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин «Путь Ленина» колхозой түрүүлэгшэ.

65. **ИВАНОВА** Евдокия Федоровнае — Прибайкалиин промышленна үйлэдбэриин Каменск ... наймаан жэлэй hургуулиин багша.

66. **ИГНАТЬЕВА** ...ола Иннокентьевнае — Улаан-Үдын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Калининай нэрэмжэтэ колхозой ахалагша гахайшан.

67. **ИЛЬИН** Николай Алексеевичые — Улаан-Үдын ТЭЦ-эй слесарьнүүдэй бригадир.

68. **КАЛМЫКОВА** Мария Григорьевнае — Улаан-Үдэ городой Октябрьска районой ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

69. **КАРПОВ** Иван Ивановичые — Мухар-Шэбэрэй колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Сэлэнгын жэлэлгын Бэшүүртэхи участогые даагша.

70. **КЛЮЧНИКОВ** Николай Дмитриевичые — Итанциин леспромхозой партийна парткомой секретарь.

71. **КОЗЛОВА** Прасковья Антроповнае — Мухар-Шэбэрэй колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин «Эрдэм» совхозой гахайшан.

72. **КОЗЛОВА** Прасковья Ивановнае — Кабанскын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин «Путь к коммунизму» колхозой hаалишан.

73. **КАНДЫБИН** Василий Сергеевичые — Зүүн-Сибириин түмэр замай 15-дахи дистанциин харгын мастер.

74. **КОНОНОВ** Леонид Михайловичые — Буряадай геологическа управлениин Удино-Витимскэ экспедициин Орекитканска геологоразведочно партиин начальник.

75. **КРАСАВИН** Степан Романовичые — Галуута Нуурай шахтоуправлениин 7/8 шахтын проходчигуудай бригадир.

76. **КУБИЦ** Нифонт Павловичые — Зүүн-Сибириин түмэр замай 15-дахи дистанциин харгын ахалагша инженер.

77. **КУЛИН** Петр Яковлевичые — Зүүн-Сибириин түмэр замай Мысовая станциин паровозой депогой машинист.

78. **КУТАХ** Александр Афанасьевичые — № 834 барилга хабсаралтын поездын комплексно бригадын бригадир.

79. **ЛЕБЕДЕВА** Татьяна Николаевнае — Баргажанай колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Баргажанай совхозой hаалишан.

80. **ЛИПОВСКИЙ** Александр Сарафимовичые — Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай Холтосон рудниигай забойщигуудай бригадир.

81. **ЛИТВИНЦЕВА** Прасковья Васильевнае — Мухар-Шэбэрэй колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой тугалшан.

82. **ЛОШКОМОЕВА** Виктория Александровнае — Кабанскын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин парткомой секретариин орлогшо.

83. **ЛУБСАНОВА** Зинаида Лубсановнае — Хориин районой газетын редакторай орлогшо.

84. **ЛЫГДЕНОВА** Дулма Очировнае — Баргажанай колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Хурамхаанай совхозой hаалишан.

85. **ЛЮТОВА** Анна Романовнае — Татауровска барилгын материалнуудай комбинадай хирпиисэ табигша.

86. **МАКСАРОВ** Чимит Жамбеевичые — Хандагатайн леспромхозой модо бэлэдхэлэй пунктын технорук.

87. **МАЛАСОВ** Илья Александровичые — Кабанскын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Шергинскэ совхозой тракторист.

88. **МАЛАХИНОВ** Павел Ильичые — Буряадай хүдөө ажахын институдай кафедрые даагша.

89. **МАНГАДАЕВ** Михаил Николаевичые — Буряадай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай проректор.

90. **МАНГУТОВА** Мария Иннокентьевнае — Улаан-Үдын горпромторгой № 21 магазинай ахалагша наймаашан.

91. **МАРИН** Анисим Федоровичые — Улаан-Үдын «Электромашина» заводой главна инженер.

92. **МАСЛОВ** Георгий Федоровичые — «Забайкалес» комбинадай начальник.

93. **МАТУШКИН** Афанасий Ильичые — Галуута Нуурай шахтоуправлениин 2/5 шахтын комбайнай машинист.

94. **МЕДВЕДЕВ** Павел Ивановичые — Галуута Нуурай шахтоуправлениин 2/5 шахтоуправлениин 2/5 шахтоуправлениин начальник.

95. **МЕДВЕДЕВ** Иван Степановичые — Механическа заводой директор.

96. **МЕДВЕДЕВ** Назар Ермиловичые — Кабанскын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Шергинскэ совхозой директор.

97. **МЕДЗИНСКИЙ** Давид Яковлевичые — Буряадай автотрестын № 8 автотранспортна ажахын жолоошон.

98. **МЕЩЕРЯКОВА** Мария Сергеевнае — Улаан-Үдын hэеы гутал хэдэг фабрикын цехэй мастер.

99. **МИРОНОВ** Василий Спиридоновичые — Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводой электро-газоэлектросваршик.

100. **МИХАЙЛОВСКИЙ** Михаил Николаевичые — Улаан-Үдын модоной заводой слесарьнүүдэй бригадир.

101. **МОЛЧАНОВ** Георгий Никифоровичые — Еловско леспромхозой бульдозерист.

102. **МОРДВИНОВА** Галина Акимовнае — Гусиноозёрск городой № 1 наймаан жэлэй hургуулиин багша.

103. **МОРДОВСКАЯ** Лукерья Федоровнае — Хяагтын хүдөөгэй ра...

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта)

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Совет засагай түлөө тэмсэлдэ хабаадаhаан, ажалдаа алдаршаhан нүхэдэй ойн баярай жагсаалда. Ф. СОРОКИНОЙ фото.

КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй тогтоолые бэелүүлхын түлөө

Партийна эхин организацинуудта түшэглэхэ

Партиин ЦК-гай июниин Пленум дээрэ соёл сурталай асуудалай зүбшэн хэлсэгдэһэн, тэрээгээр дэлгэрэнгы тогтоолой абтаһан ушар хадаа бүхы совет арадые, тэрэ тоодо хүдөө ажалшадые, ехэтэ һонирхуулан, политическэ шэнэ дэбжэлтэдэ уряална.

Хүн зоной дунда эмхидхэлэй, политическэ, соёл болбосоролой хүдэлмэри һайжаруулха талаар Улаан-Үдын хүдөө ажахын үйлэдбэриин партком, эхин партийна организацинууд партиин ЦК-гай ноябриин Пленумэй һүүлээр зарим тэды хэмжээ абажа байнхай. Инспектор-партэмхидхэлшэдэйшье зүгһөө, тиимэ ехэшье бэшэ һаа, яһала оролдолго гаргагдана гэхээр. Тиин июниин Пленумэй тогтоолой эрилтын ёһоор, үшөө хэхэ, бүтээхэ юумэмнай тон ехэ.

Хэды хэды колхоз, совхозуудай партийна организацинууд партэмхидхэлшэ бүхэндэ даалгагданхай. Жэшээлхэдэ, би Онохойн, Эрхирэгэй совхозуудые даажа абанхайб, тэндэхи эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэридэ али болохо туһаламжа үзүүлхэ, хэр зэргэ ажалай ябажа байһые хинан шалгаха, харюусалсахашье уялгатайб.

Дурдагдаһан хоёр ажахынуудта 10 партийна эхин организаци хүдэлнэ. Сэхынь хэлэхэдэ, бригада, фермэнүүдэй партийна организацинууд коммунист, комсомолец бүхэнэйнгөө ниитын хүдэлмэридэхи уялга, харюусалгые хүсэд дээшэлүүлжэ шадаагүй, ажалша хүн бүхэндэ өөһэдынгөө нүлөө хандуулжа бираагүй байгаа.

Бидэнэр, партэмхидхэлшэд хадаа колхоз, совхоз бүхэнэй урдаа табиһан үйлэдбэриин түсэб, даабаринуудые заатагүй дүүргэхэ хэрэгтэ ажалшадые эмхидхэхэдээ, лэн түрүүндэ партийна организацинуудта, илангаяа отделени, фермэ, бригадануудай эхин парторганизацинуудта, партгруппануудта түшэглэхэ зэргэтэйбди.

Тиимэһээ эхин партийна организацинуудай агитаторнуудай, бүхы коммунистнарай олониитые ударидан эмхидхэхэ үүргыень дээшэлүүлхын тулада тодорхой хэмжээ ябуулгануудые нютагай эрхэ байдалтай зохилдуулан хараалха шухала.

Энэ талаар Эрхирэгэй совхозой партком, фермэнүүдэйнь партийна организацинууд тодорхой һайн түсэб зохёогоод, тэрэнээ бэелүүлжэ захалаа. Июниин 26-да бүхы агитаторнуудай дэлгэрэнгы семинар совхозой түб дээрэ зарлагдажа, хүн бүхэн зорилгоёо, даалгабаряа мэдэжэ абаһан, июниин Пленумэй материалаар лекцинүүдые шагнаһан байна. Һүүлээрнь агитаторнууд нүхэд Кулагурова, Базаржапов, Жигжитов болон бусад хонишод, һаалишад, огородшондо ошожо, хөөрэлдөө хээ. Совхозой хүдэлмэришэдэй комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Федоров, ахалагша мэргэжэлтэд нүхэд Воронин, Маханов гэгшэд Пленумэй материалаар элидхэлнүүдые бэлдээд, фермэнүүдтэ гаранхай.

Мүн Үнэгэтэй тосхоной лекторнуудэй бүлгэм (даагшань нүхэр Молонов) олон темээр лекцинүүдые Онохойн совхозой хүдэлмэришэдэй урда уншажа эхилээ. Бусадшье һүүрин тосхонуудта агитационно, соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулагдажа байна. Гэбэшье эхин партийна организацинуудай зорилго хадаа нютагтахи хүдөөгэй клуб, библиотекэ, культбаза, улаан булан бүхэнэй ажал ябуулгые ударидаха, тэдэнэрэй хүдэлмэрие һонирхолтой болгохо хэрэг болоно. Энэ талаар нютагай Соведэй хүдэлмэрилэгшэд, депутадууд, профсоюзай, комсомолой этигэмжэтэд соёл гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдтэ туһалха, тэдэнэрэй хүдэлмэридэ өөһэдөө эдэбхитэйгээр хабаадаха уялгатай.

А. Баендуев,
Улаан-Үдын хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениин паркомой инспектор-партэмхидхэлшэ.

Партийна хүдэлмэриин һулаһаа

Хориин үйлэдбэриин управлениин «Первомайский» совхозой 2-дохи фермэ 1962 оной ажахын жэлэй дүнгөөр 40 мянган түхэригэй гарзада ороһон, байгша ондошье үйлэдбэри дээрээ хубилалта балай гаргаһан юумэнь үгы байнаа. Малай үбэлжэлгэ тон хангалтагүйгөөр үнгэргэжэ, элдэб мал, илангаяа хони хурьга олоор гарзалуулһан байха юм.

Үйлэдбэри дээрэ дутагдалнууд тохёолдохоһоо гадна, мүн ажалай заяг заршам һуладаһан, зарим нэгэшүүлэй архи тамхи намнадагшье юрэ бусын ушар үзэгдэдэг болоһон. Иимэ ёһо бусын ушарнууд үнгэрхэдөө зарим коммунистнуудай зүгһөө (нүхэд Алганаев, Санжиев, Бальчинов гэхэ мэтэ) гарадаг байгаа.

Энэ фермэдэ тохёолдоһон дутуу дундануд гол түлэб эндэхи партийна организациин һулаар хүдэлдэг дээрэһээ, үйлэдбэри зүбөөр хүтэлбэрилхэ талаар ямаршье тиимэ бодото нүлөө үзүүлдэггүй дээрэһээ болоо гэжэ тус парторганизациин тоосоое зүбшэжэ үзэхэдөө, Хориин хүдөөгэй парткомой бюро тодорхойлһон байна.

Фермын партийна организаци (секретаринь нүхэр Заиграев) партийно-эмхидхэлэй, партийно-политическэ хүдэлмэридэ һаналаа табидаггүй, үйлэдбэридэ түрүү дүй дүршэл, шэнэ онол арга нэбтэрүүлхэ гэжэ оролдодоггүй байгаа. Үнгэрхэдөө коммунистнуудай хамтын суглаа, партбюрогойшье заседани зарлагдадаггүй болошоһон, партиин зэргэдэ һуулэй үедэ нэгэшье хүниие абаагүй, коммунистнууд шиидхэхы участогуудта хубаарилан табигдаагүй байба.

Тус партийна организациин бюрогой секретарь нүхэр Заиграевай тоосоое зүбшэн хэлсээд, хүдөөгэй үйлэдбэриин парткомой бюро тусхай шиидхэбэри гаргаа, фермын партийна организациин хүдэлмэри һайжаруулха хэмжээ ябуулгануудые хараалаа.

Р. Цымпилов,
хүдөөгэй парткомой инструктор.

Ород аханарайнгаа оролдолгын һайгаар

Зарим залуу бэшэгшэд бэхэ байнал гэжэ шүлэг, рассказуудые хойно хойноһоонь һубарюулдаг. Иимэ зохёолшод ахамад ехэ уран зохёолшодой мэргэжэл, уран арга, тэдэнэй зохёолнуудые шудалжа, юумэ ойлгохо, һураха гэжэ оролдодоггүй. Түргэ мүрөөр бэшэгдэһэн хүнгэхэн шанартай зохёолнуудаа олон түмэн зондо уншаһаар, шууяа эмхидхэһээр, уран зохёолшод гээшэбди гэжэ ябадаг. Хүндэ ойлгогдохогүй орёо юумэ бэшэжэрхёод, хэтэрхэдээ бидэниие ойлгоногүй, арад зомнай үшөөл һохор, үдыл байна даа гэжэ һүхирэлдөөдшье үзөө. Аксенов, Вознесенский гэхэ мэтэ тон иимэхэн Москвагай бүлэг залуу зохёолшодой «Парнас хадынгаа орой дээрэ гараабди» гэжэ дуутай шуутай байха үедэ манай Горькиин нэрэмжэтэ литературна институдай багша Всеволод Кочетов эдэ бүлэг зохёолшодто ехээр бү атаархагты, саг түүхээр шалгагдаһан ехэ ехэ классигуудаа шудалангүй, аха нүхэдэйнгөө үгэ дуулангүй залуу бэшэгшэ ёһото уран зохёолшо болодоггүй гэжэ тон зүб хэлээ һэн. Арад зонойнгоо, аха нүхэдэйнгөө ажабайдал, хэһэн ажалые хүндэлэнгүй ябахадаа холо харайхагүй. Иигэжэ аяар 1961 оной үбэл захяа һэн. Тэрэ үедэ энэ бүлэг залуушуул бидэл гээшэбди гэжэ үбсүүгээ шаан, аха нүхэдөө тоохогүй һэдэлгэ гаргахаһаа гадна, залуушуулые урдаһаань тухиржа, хоорондохи холбооень эбдэхэ гэһэн һэдэлгэ гаргажа ябаа юм.

Бидэ студентнэр Всеволод Анисимовичай заабари ойлгожо, хүндэлжэ абаһандаа харгыгаа алдаагүй, бүри ехэ юумэ ойлгожо гараа һэмди. Багшымнай үгэнүүдэй үнэн байһые һаяхан үнгэрэгшэ КПСС-эй ЦК-гай Пленумшье гэршэлээ. Вознесенский, Аксенов мэтын зохёолшодой түүхэ бултандамнай эли.

Мүнөө Всеволод Анисимович республикымнай дүшэн жэлэй ойн баярые угталсан, ородой искусствын һайндэрые үнгэргэлсөө. Энэ хадаа бидэнэртэ, илангаяа залуу зохёолшодто, ехэ хэрэгтэй гэжэ һананаб. Зохёолшодтой, арад зонтой уулзахадаа, хэлэһэн үгэнүүдыень үрөөһэн шэхээрээ шагнаад, нүгөөдөөрөө гаргалтагүй байха. Аха нүхэдэй, илангаяа ород аха нүхэдэй, үгэ бидэнэртэ ехэ туһатай. Ородой искусствын нүлөөн доро манай буряад искусство хүгжэнэ. Ород соёл, искусствын иимэ һайндэр эндэмнай ходо болодоггүй. Тиимэһээ эдээхэн үдэрнүүд өөһэдтэмнай тон шухала удха шанартай байба.

Аха нүхэдэйнгөө зохёолнуудые гүнзэгыгөөр шудалжа, тэдэнэй хэлэһэн үгэнүүд, заабари заршам доронь өөдөө ургаял гэжэ залуу нүхэдтөө захинаб.

Д. Эрдынеев,
Москвагай А. М. Горькиин нэрэмжэтэ литературна институдай студент.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой хүдэлмэришэдэй колонно ойн баярай жагсаалда.
Ф. СОРОКИНОЙ фото.

БУРЯАД ҮНЭН
2-дохи нюур.
1963 оной июлиин 10.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Ук[аз]

Буряадай АССР-эй промышленностиин, хүдөө ажахын, соёл культур[ын], партийна, советскэ болон бусад организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд[ые] РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаа[р] шагнаха тухай

(Үргэлжэлэл. Эхининь 1-дэхи нюурта)

оной Сэлэн-Дүүмын дунда һургуулиин багша.

104. **МОРОЗОВ Василий Григорьевичые** — Зэдын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Ториин совхозой хонишон.

105. **НАЗАРОВ Александр Кузьмичые** — Галуута Нуурай модоной комбинадай жолоошон.

106. **НАИКАНЧИН Константин Петровичые** — Баунтын хүдөөгэй районой «Путь к коммунизму» колхозой малшан.

107. **НИКОНОВА Мария Петровнае** — Кабанскын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Байгалай совхозой һаалишан.

108. **НИКУЛЬШИН Андрей Андреевичые** — Баргажанай колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Баргажанай совхозой главна агроном.

109. **НИМАЕВ Дэржи Данзановичые** — агаарай гражданска флодой пилот-инструктор.

110. **ОНГОНОВА Сама Бадмаевнае** — Баргажанай колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Хурамхаанай совхозой малшан.

111. **ПАВЛОВ Василий Алексеевичые** — Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай «Первомайский» руднигай экскаваторай машинист.

112. **ПАВЛОВ Петр Михайловичые** — Хориин совхоз, колхозуудай үйлэдбэриин управлениин Нарһатын совхозой директор.

113. **ПЕЖЕМСКАЯ Александра Алексеевнае** — Түнхэнэй колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин «Сибиряк» колхозой тугалшан.

114. **ПЕРЕПАНОВА Мария Семеновнае** — Улаан-Үдын горпищеторгын № 7 магазиниие даагшын орлогшо.

115. **ПОЛОМОШНОВА Аполлинария Илларионовнае** — Зэдын продснабай «Горняк» ресторанай кондитер-тогоошон.

116. **ПОХОЛКОВ Иван Николаевичые** — Улаан-Үдын пристаниин «Заря» теплоходой жолоошон-моторист.

117. **ПОШТАР Степан Викторовичые** — № 151 барилгын трестын № 1 барилга-хабсаралгын управлениин комплексно бригадын бригадир.

118. **ПУРБУЕВА Норжима Доржиевнае** — Улаан-Үдын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин «Коммунизм» колхозой һаалишан.

119. **ПУРБУЕВА Цыремжит Санжиевнае** — Улаан-Үдын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин «Коммунизм» колхозой звеное даагша.

120. **РЕВЕНСКИЙ Семен Патракеевичые** — Мухар-Шэбэрэй колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин «Заганский» колхозой тракторна бригадын бригадир.

121. **РЕШЕТНИКОВ Сарапион Прокопьевичые** — Онохойн барилга-хабсаралгын управлениин бригадир.

122. **РИНЧИНО Надежда Ринчиновнае** — Баргажанай районой больницын медицинскэ сестра.

123. **РИНЧИНОВ Бато Будаевичые** — Баргажанай колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һүнэй фермые даагша.

124. **РИНЧИНОВ Дамба Бадархаевичые** — Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай капитальна барилгын управлениин штукатурщигуудай бригадир.

125. **РОМАНОВ Александр Адуновичые** — Кабанскын хүдөөгэй районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой загаһа барилгын бригадир.

126. **РУДЫХ Михаил Ильичые** — механическа заводой слесарь.

127. **РЫГЗЕНОВА Цыбикмит Эрдынеевнае** — Хориин колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Хэжэнгын совхозой һаалишан.

128. **САВЧЕНКО Александр Федоровичые** — Зүүн-Сибириин түмэр замай 17-дохи дистанциин бригадир.

129. **САНЖИЕВ Гармажап Лудуповичые** — Буряадай эрдэм-шэнжэлэлгын комплексно институдай директорэй орлогшо.

130. **СЕЛЬВЕРОВ Бадма Будеевичые** — Буркоопсоюзай бэлэдхэлэй управлениин начальник.

131. **СЕРЕБРЕННИКОВ Дмитрий Дмитриевичые** — Баргажанай леспромхозой главна инженер.

132. **СИЛАКОВ Владимир Николаевичые** — Буряадай геологическа управлениин начальник.

133. **СМИРНОВ Александр Леонидовичые** — Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой главна механик.

134. **СОБАШНИКОВА Мария Николаевнае** — Мухар-Шэбэрэй хүдөөгэй районой Бэшүүрэй хүдөөгэй библиотекые эрхилэгшэ.

135. **СОБОЛЕВ Владимир Александровичые** — Закаменск городой арадай театрай режиссер.

136. **СОКОВИКОВ Александр Николаевичые** — Хяагтын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

137. **СОРОКОВИКОВ Сергей Устиновичые** — Түнхэнэй колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин «Сибиряк» колхозой тракторист.

138. **СОРОКОВИКОВА Мария Иннокентьевнае** — Улаан-Үдын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин «Коммунизм» колхозой тугалшан.

139. **СТЕПАНОВА Мария Николаевнае** — Буряадай Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ Гүрэнэй драматическа театрай артистка.

140. **СУЕТИН Вениамин Яковлевичые** — Буряадай хүдөө ажахын институдай проректор.

141. **СУРКОВ Василий Федоровичые** — № 2 барилгын трестые эрхилэгшэ.

142. **СЫКЛЕН Ефим Еремеевичые** — Буряадай геологическа управлениин Сэлэнгын экспедициин геологоразведочно партиин начальник.

143. **СЫНДЕЕВ Ринчин Сыденовичые** — Түнхэнэй колхоз, совхозой үйлэдбэриин управлениин Кировэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

144. **ТАРАСОВ Петр Мантагаровичые** — Хяагтын хүдөөгэй районой арадай сүүдэй түрүүлэгшэ.

145. **ТИХОНОВ Вячеслав Леонидовичые** — барилгын № 2 трестын Сэлэнгын барилга-хабсаралгын управлениин шулуушадай бригадир.

146. **ТКАЧЕНКО Сергей Антоновичые** — Цинканай приискын управлениин участогай начальник.

147. **ТРИФОНОВ Дорофей Тарасовичые** — Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай мастер.

148. **ТРОФИМОВА Февронья Кирилловнае** — Улаан-Үдын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин «Гигант» колхозой һаалишан.

149. **ТУГАРИНОВ Василий Терентьевичые** — Зэдын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Борьёогой совхозой тракторист.

150. **ТУРОБОВА Мария Федоровнае** — Кабанскын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Кабанскын совхозой шубуушан.

151. **ТЫХЕЕВА Сынжимые** — Мухар-Шэбэрэй колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Суулгын совхозой һаалишан.

152. **ТЮТРИН Николай Михайловичые** — Шулуутайн леспромхозой модо бэлэдхэлэй пунктын начальник.

153. **УШАКОВ Николай Иннокентьевичые** — Зүүн-Сибириин түмэр замай Мысовая станциин парткомой секретарь.

154. **ФАСХУТДИНОВ Мингас Фасхутдиновичые** — Хяагтын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Погранична совхозой ахалагша гахайшан.

155. **ХАМНАЕВ Бадма Харнутовичые** — Хурбын леспромхозой багга комплексно бригадын бригадир.

156. **ХАПТАГАЕВА Елена Аюшеевнае** — Түнхэнэй колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин «Улаан Аха» колхозой хонишон.

157. **ХОМОСОВ Семен Романовичые** — ажалшадай депутадуудай Кабанскын районой (хүдөөгэй) Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

158. **ХУРГАНОВ Цыдып Загдуровичые** — Баргажанай леспромхозой хүдэлмэришэн.

159. **ЦИВИЛЕВ Иннокентий Федоровичые** — Баргажанай хүдөөгэй районой Нестериховскэ эхин һургуулиин багша.

160. **ЦЫБЕНОВ Цыренжап Очировичые** — механическа заводой слесарь.

161. **ЦЫДЫПОВ Гомбо Гармаевичые** — Зэдын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин «Победа» колхозой түрүүлэгшэ.

162. **ЦЫЖИПОВА Димидые** — Хориин совхоз, колхозуудай үйлэдбэриин управлениин Анаагай совхозой һаалишан.

163. **ЦЫМБАЛОВ Бадматор[...] маевичые** — Улаан-Үдын «Э[...] машина» заводой слесарь.

164. **ЦЫРЕНЖАПОВ Дар[...] чин Бадмацыреновичые** — [...] совхоз, колхозуудай үйлэ[дбэриин] управлениин Хэжэнгын со[вхозой] главна инженер.

165. **ЦЫРЕНОВ Бато-Мун[...] сановичые** — Баунтын х[үдөөгэй] районой «Рассвет» колхозой фермын бригадир.

166. **ЦЫРЕНОВ Даши Мун[...] чые** — Хойто-Байгалай х[үдөөгэй] районой парткомой секретарь.

167. **ЧЕБАКОВ Виктор Н[...] вичые** — Байгалай леспро[мхозой] тракторист.

168. **ЧЕЛНОЧКОВ Панте[лей] Петровичые** — Мухар-Шэбэрэй [кол]хоз, совхозуудай үйлэдбэриин [уп]равлениин «Коммунизм» ко[лхозой] бригадирай туһалагша.

169. **ЧЕРЕПАНОВ Алексей [...] новичые** — Зүүн-Сибириин [түмэр] замай Гусиное Озеро станци[ин] погой паровозой машинист.

170. **ЧЕРНИКОВ Василий [Алек]сандровичые** — Зүүн-Сибирии[н тү]мэр замай Улаан-Үдын локо[моти]на депогой тепловозой маши[нист].

171. **ШАБАГОРОВ Виктор [Про]копьевичые** — Баргажанай к[олхоз,] совхозуудай үйлэдбэриин уп[равле]ниин парткомой секретариин [орлог]шо.

172. **ШАДАНОВ Георгий [...] пьевичые** — Улаан-Үдын суд[но ба]рилгын заводой слесарь

173. **ШАМСИМУХАМЕТОВ [...] Фарраховичые** — механическа [заво]дой главна механик.

174. **ШАТОВ Александр Ал[...] вичые** — Кабанскын колхоз, [совхо]зуудай үйлэдбэриин управл[ениин] «Прибайкалец» колхозой түр[үүлэг]шэ.

175. **ШЕЛКОВНИКОВ Н[...] Ефимовичые** — Кабанскын к[олхоз,] совхозуудай үйлэдбэриин уп[равле]ниин парткомой секретариин [орлог]шо.

176. **ШЕПТУР Павел Сав[...] чые** — Улаан-Үдын хирпиисы[н за]водой слесарьнуудай бригадир.

177. **ШЕСТАКОВ Степан [...] вичые** — Зэдын колхоз, совхо[зуудай] үйлэдбэриин управлениин XX[...] съездын нэрэмжэтэ колхозой [...] инженер.

178. **ШИГАЕВ Иван Федор[...]** — Кабанскын колхоз, совхо[зуудай] үйлэдбэриин управлениин [...]скын совхозой отделениие э[рхилэг]шэ.

179. **ШОЙРОПОВА Мария [...]ровнае** — Хориин совхоз, ко[лхозуу]дай үйлэдбэриин управлениин [«Пер]вомайский» совхозой хони[шодой] бригадир.

180. **ЯНЬКОВ Алексей Ив[ано]вичые** — Буряадай геологическ[а уп]равлениин Гуджирска геол[огораз]ведочнэ партиин электрослеса[рь].

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиу[мэй] Түрүүлэгшэ Н. ИГНАТ[ОВ]

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиу[мэй] Секретарь С. ОРЛ[ОВ]

Москва, 1963 оной июлиин 2.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Республикын хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэ хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо тухай

Буряадай АССР-эй тогтоһоор 40 жэлэй ойтой дашарамдуулан, хүдөө ажахые хүгжөөхэ талада габьяатай байһанайнь түлөө хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдые олгохо:

Буряадай АССР-эй габьяата агроном

1. **БАЗАРОВ Эрдэни Базаровичта** — Мухар-Шэбэрэй үйлэдбэриин колхоз, совхозуудай управлениин «Эрдэм» совхозой 3-дахи отделениие эрхилэгшэдэ.

2. **ДАНЬКО Александр Александровичта** — Кабанскын үйлэдбэриин совхоз, колхозуудай управлениин главна агрономдо.

3. **ВИЗАНТИЙСКАЯ Лидия Александровнада** — Ербановай нэрэмжэтэ Буряадай хүдөө ажахын техникумэй багшада.

4. **ЕЛШИН Иннокентий Степановичта** — Түнхэнэй үйлэдбэриин колхоз, совхозуудай управлениин «Сибиряк» колхозой главна агрономдо.

5. **КУЛИКОВ Гарри Михайловичта** — Хориин сортучастогые даагшада.

6. **ЛАКЕЕНОК Олимпиада Андреевнада** — Мухар-Шэбэрэй үйлэдбэриин колхоз, совхозуудай управлениин «Эрдэм» совхозой агроном-экономистда.

7. **МОШКИН Александр Ивановичта** — Хориин үйлэдбэриин совхоз, колхозуудай управлениин главна агрономдо.

8. **НЕУГОДНИКОВ Мирон Ивановичта** — Түнхэнэй үйлэдбэриин колхоз, совхозуудай управлениин Саянай совхозой агрономдо.

9. **ОСИПОВ Виктор Ивановичта** — Хориин үйлэдбэриин совхоз, колхозуудай управлениин Анаагай совхозой главна агрономдо.

10. **ПАШКОВА Фекла Сергеевнада** — Хяагтын үйлэдбэриин колхоз, совхозуудай управлениин «Родина» колхозой агрономдо.

11. **ПЕРЕВАЛОВ Иван Васильевичта** — Мухар-Шэбэрэй үйлэдбэриин колхоз, совхозуудай управлениин Суулгын совхозой главна агрономдо.

12. **НЕСТЕРЕВ Иван Прокопьевичто** — Улаан-Үдын үйлэдбэриин колхоз, совхозуудай управлениин «Советская Россия» колхозой главна агрономдо.

13. **САБЫЛИН Василий Степановичта** — Хориин үйлэдбэриин совхоз, колхозуудай управлениин Үдын совхозой главна агрономдо.

14. **САПРЫКИН Петр Михайловичта** — Мухар-Шэбэрэй үйлэдбэриин колхоз, совхозуудай управлениин главна агрономдо.

15. **СТРЕЛКОВ Александр Никитовичтэ** — Буряадай гүрэнэй хүдөө ажахын туршалгын станциин директортэ.

16. **ХОМУТОВ Борис Павловичта** — Зэдын үйлэдбэриин колхоз, совхозуудай управлениин Борьёогой совхозой директортэ.

17. **ШЕХИНА Любовь Михайловнада** — Буряадай АССР-эй Хүдөө ажахын продуктнуудые абаха, бэлэдхэхэ министерствын газар ажалай ба үрэһэ хүрэнтэ эрхилхэ таһагай ахалагша агрономдо.

Буряадай АССР-эй габьяата зоотехник

1. **ГРОМОВ Жорж Иннокентьевичтэ** — Хориин үйлэдбэриин совхоз, колхозуудай управлениин Үдын совхозой главна зоотехнигтэ.

2. **ДАРИЖАПОВ Даши-Пунсык Дарижаповичта** — Хориин үйлэдбэриин совхоз, колхозуудай управлениин Чисаанын совхозой 5-дахи фермые эрхилэгшэдэ.

3. **ДОРЖИЕВ Хубисхал Гармаевичта** — Баргажанай үйлэдбэриин колхоз, совхозуудай управлениин Баргажанай совхозой главна зоотехнигтэ.

4. **ДОРОФЕЕВ Николай Николаевичта** — КПСС-эй Буряадай обкомой хүдөө ажахын таһагые даагшын орлогшодо.

5. **ИВАНОВ Петр Николаевичта** — Хяагтын үйлэдбэриин колхоз, совхозуудай управлениин начальнигта.

6. **ЛАУЛЬ Андрей Генриховичтэ** — Баргажанай үйлэдбэриин колхоз, совхозуудай управлениин ахалагша зоотехнигтэ.

7. **МУНКОЕВ Николай Семеновичто** — Хяагтын үйлэдбэриин колхоз, совхозуудай управлениин Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой главна зоотехнигтэ.

8. **ПИРМАЕВА Норжима Буодиевнада** — Баргажанай үйлэдбэриин колхоз, совхозуудай управлениин Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой зоотехнигтэ.

9. **ПЛАКСИНА Клавдия Гавриловнада** — Зэдын үйлэдбэриин колхоз, совхозуудай управлениин «Дружба» колхозой зоотехнигтэ.

10. **ПРЕЛОВСКАЯ Татьяна Николаевнада** — Буряадай АССР-эй Хүдөө ажахын продуктнуудые абаха, бэлэдхэхэ министерствын түсэблэлгэ-экономикын ахалагша зоотехник-экономистда.

11. **СИРЕНОВ Илья Шагдуровичта** — Зэдын үйлэдбэриин колхоз, совхозуудай управлениин «Байгал» колхозой зоотехнигтэ.

12. **ТОРГАШИН Константин Антоновичто** — Улаан-Үдын үйлэдбэриин колхоз, совхозуудай управлениин «Улаан Оронго» колхозой главна зоотехнигтэ.

13. **ТУГАРИНОВ Алексей Федоровичто** — Зэдын үйлэдбэриин колхоз, совхозуудай управлениин главна зоотехнигтэ.

14. **ХАЗАГАЕВ Иван Алексеевичтэ** — Буряадай АССР-эй Гүрэнэй түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшын орлогшодо.

Буряадай АССР-эй габьяата ветеринарна врач

1. **БАДМАЕВ Владимир Бальжиновичта** — Мухар-Шэбэрэй үйлэдбэриин колхоз, совхозуудай управлениин Бэшүүрэй совхозой отделениие эрхилэгшэдэ.

2. **ВОРОНЦОВ Иван Серге[е]...** — Мухар-Шэбэрэй үйлэдбэри[ин кол]хоз, совхозуудай управл[ениин] Охин-Булагай совхозой глав[на ве]теринарна врачта.

3. **ДЕМИН Георгий Григор[ьеви]то** — Баргажанай үйлэдбэри[ин кол]хоз, совхозуудай управлении[н глав]на ветеринарна врачта.

4. **ЛАШКАРЕВ Дмитрий В[...]вичта** — «Забайкальский» гэ[жэ ...]гай совхозой директортэ.

5. **МАТРЕНИН Александр [...]мовичта** — «Забайкальский» [...]ангай совхозой главна ветер[инарна] врачта.

6. **МЕДВЕДЕВ Иван Фирс[...]** — Буряадай АССР-эй Хүдөө [ажа]хын продуктнуудые абаха, [бэлэд]хэхэ министерствын ветер[инарна] таһагай начальнигта.

7. **НИЖАЛЬСКИИ Алексей [...]реввичтэ** — Баргажанай үйлэд[бэриин] колхоз, совхозуудай управ[лениин] Хурамхаанай совхозой 2-дох[и от]делениин зоотехнигтэ.

8. **НОВОЛОДСКИИ Але[...] Ивановичта** — Баргажанай [үйлэд]бэриин колхоз, совхозуудай [управ]лениин Хурамхаанай совхоз[ой ди]ректортэ.

9. **ОВЧАРЕНКО Михаил [...]вичта** — Хойто-Байгалай а[...] главна ветеринарна врачта.

Буряадай АССР-эй габья[ата] мелиоратор

БОТВИН Юрий Иосифови[чта] — Мухар-Шэбэрэй уһалууриин [...]мын управлениин Хонхолын [...]тогай участково гидротехн[...].

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиу[мэй] Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛО[В]

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиу[мэй] Секретарь Л. САБУР[ОВА]

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1963 оной июлиин 5.

Мухар-Шэбэрһээ мэдээсэнэ:

ҺАЙН БЭЛЭДХЭЛТЭЙ

«Эрдэм» совхозой 4-дэхи отделениин ажалшад энэ жэлдэ адуумалдаа бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэхэ гэжэ шиидээд, энэ зуун хаһада һайнаар бэлдэбэ. Үнөө эндэ 8 тракторна сенокосилка, 9 морин сенокосилка, 2 тракторна тармуур, 8 морин тармуур заһабарилагдажа дүүргэгдөө. ... тармуур заһабарилга дээрэ дархашуул Бабу Цыбиков, Дамба ...йдонов, Намдак Цыбиков гэгшэд жэшээтэ һайнаар ажаллаа.

ДАБААТЫНХИД ТҮРҮҮЛНЭ

Бэшүүрэй совхозой малшадай ...нда зунай сагта һү ехээр һааһа түлөө социалис мүрысөөн ...гэнөөр дэлгэрэнхэй. Энэ мүрысөөндэ Дабаатын гүүртын һаалишад түрүүлжэ ябана. Тэдэнэр жэлэй эхинһээ хойшо бүхы гүүртээ үнеэн бүриһөө 722 литр һү ...жа, совхоз соогоо түрүү һуурида гарахые эзэлбэ. Ажалдаа эрхим амжалта туйлаһанай түлөө Дабаатын гүүртын коллективтэ дамжуулгын ...ан туг мүнгэн шантайгаар барюулагдаа.

Гүүртын түрүү һаалишад бүриндэ һайн амжалта туйлаа. Балдару Дагбаева жэлэй эхинһээ хойшо үнеэн бүриһөө 800 литр һү ...гаа. Мүн Хандама Дашиева, ...досия Игумнова гэгшэд тус ...таа 725—730 литр һү һаа... муу бэшэ амжалта туйлаба.

НАБШАҺАТА ТЭЖЭЭЛ БЭЛДЭНЭ

Ждановай нэрэмжэтэ колхоз ...э хуряалгадаа түгэс бэлэдхэл болоһон тухайгаа мэдээсэбэ. ...дэ сенокосилканууд, аса тармуурнууд сүм заһабарилагдажа дүүргэгдөө.

Һаяхан колхозой правлениин заседани дээрэ үбһэ хуряалгын ...э ажалай эмхидхэл болон түлөө...и тухай асуудал зүбшэн хэлэлсэгдээ. Бухыдөө тус колхоздо 14 звено эмхидхэгдэжэ, тус тустань ...—100 га сабшалан даалгагдаа үгтөө. Звеногой гэшүүд гектар бүриһөө 12 центнерһээ бага бэшэ ургаса хуряаха зорилготой.

Мүнөө Хэрээтын малшад түрүүшын 300 тонно набшаһата тэжээл бэлдөө. Бухыдөө эндэ 6 мянган тонно иимэ тэжээл бэлдэгдэхэ юм.

Л. Гомбоев.

Мартагдашагүй уулзалга

Ородой соёл культурын һайндэр манай республикада болохонь гэжэ дуулахадаа, «Знамя Ленина» колхозой гэшүүд Москваһаа ерэхэ айлшадые, хүндэтэ уран зохёолшод, зураашад, дуушадые хүлеэжэ эхилээ һэн.

Тиимэ үнинэй хүлеэһэн хүндэтэ айлшадшье буужа ерэбэ. Уряа лозунгоор, гоё һайхан хүрэг зурагуудаар гоёогдоһон «Знамя Ленина» колхозой үүжам салуу клуб соо аяар Москва хотоһоо манай Буряад орондо сэхэ зорижо ерэһэн хүндэтэ уран зохёолшодтой, тэдээнтэй суг ерэһэн манай буряад уран зохёолшодтой уулзахаяа артелиин гэшүүд, хүдөөгэй оюутан сугларба. Тиихэдэ энэ уулзалгада аймагаймнай ударидагшад, соёл гэгээрэлэй хүтэлбэрилэгшэд байлсаба.

Колхозой партийна эмхиин секретарь Леонид Сидорович Леонов «Знамя Ленина» артелиин гэшүүдэй уран зохёолшодтой уулзалгын суглаае нээжэ, колхозой түрүүлэгшэ Цырен Семеновто үгэ үгэбэ. Артелиин дарга ороной ниислэл хото холын Москваһаа манай Буряад ороной һайндэртэ хабаадалсахаяа ерэһэн агуухэ ород арадай соёл болбосоролой, уран бүтээлэй түлөөлэгшэдые, энэ үдэр колхозой айлшад болоһон Москвагай уран зохёолшод Александр Андреев, Дмитрий Ковалев, Дмитрий Смирнов, Борис Костюковский болон манай Буряад ороной мэдээжэ зохёолшод Намжил Балдано, Цырен-Дулма Дондокова, Исай Калашников, Даши Дамбаев гэгшэдые Түгнэ нютагайнгаа ажалша малшадайнгаа үмэнэһөө амаршалха зуураа, һайнаар айлшалжа хайрлагты гэжэ уриба. Саашань Ц. С. Семенов артелиингээ байдал, хүн зон тухайгаа, буряад, шэмээшэг хүн зоной нэгэ колхоз болон эбтэйгээр ажаллажа, артелиингээ баялигые арбидхажа, долоон жэлэй түсэбэй дорюун алхамаар коммунизм тээшэ зорижо ябаһан тухай тогтон хөөрэбэ.

Мухар-Шэбэрэй хүдөөгэй парткомой секретарь Ц. О. Цыбиков бүхы аймагайнгаа ажалшадай үмэнэһөө хүндэтэ айлшадаа амаршалба. Энэ уулзалгада хабаадалсаһан артелиин бригадын бригадирнууд Д. Ц. Цыдыпов, Т. С. Ковалев, Е. М. Сластин, багшанар П. Я. Литвинцев, Б. Ц. Цыренов гэгшэд амаршалгын үгэ хэлээ.

Өөрынгөө ээлжээндэ айлшаднай бодожо, агуухэ ород арадай соёл культурын ажал ябуулагшадай үмэнэһөө, олон тоото хани нүхэд—уран зохёолшодойнгоо үмэнэһөө «Знамя Ленина» колхозой гэшүүдые, аймагай бүхы ажалшадые амаршалжа, ородой соёл культура, уран зохёол тухай һайн һайхан үгэ хэлэһэндэнь амаршалан баясажа байһанаа мэдүүлбэд.

Совет мэдээжэ уран зохёолшо Александр Андреев совет литература тухай, ороной томохон журнал «Октябрь» тухай ,өөрынгөө байгуулһан зохёолнууд тухай хөөрэжэ үгэбэ.

Ендэр дээрэ—ородой мэдээжэ поэт Дмитрий Ковалев.

Тиин шүлэг ханхинаба. Уран шүлэг... Уран һайхан уянгата шүлэгтэ дурагүй хүн олдохо гү? Үгы! Байд гээд лэ альга ташалган һужэрнэ. Поэт зал соо байһан олон үхибүүдые хараадаа абажа, һүбэлгэн жаахан хүбүүн тухай шүлэгөө уншана.

Буряадай уран зохёолшодой холбооной түрүүлэгшэ, мэдээжэ драматург Намжил Балдоное, уран зохёлшо Борис Костюковскиие, поэт Дмитрий Смирновые уулзалгада хабаадагшад урма баяртайгаар угтаба.

Шүлэгүүд, шүлэгүүд зэдэлнэ. Д. Смирновой ород шүлэгэй һүүлээр Буряадай мэдээжэ поэтесса Цырен-Дулма Дондокова, залуу поэт Даша Дамбаев гэгшэдые колхознигууд нэрьемэ альга ташалгаар угтаба.

Өөһэдынь нютагһаа үндыжэ гараһан уран зохёолшо Исай Калашниковта үгэ үгтэхэдэнь, колхознигууд нэрьемэ альга ташалгаар угтаба.

Уулзалгын һүүлээр уран зохёолшод «Знамя Ленина» колхозой үргэн уужам тала дайдаар гүйлгэжэ, ажахыень хараба, Калиновка тосхондо шэмээшэгүүдтэй уулзаба, колхоз соо хаа хаанагүй эршэмтэйгээр баригдажа байһан һургуулиин эдэбхитэ барилгые харабад, колхозой суута хонишон Даша Сангаевай отарада ошожо, ажалтайнь танилсаба.

— Манай колхоздо ерэжэ байгаарайгты!—гэжэ «Знамя Ленина» колхозой гэшүүд нэгэн дуугаар хүндэтэ айлшадаа—Москвагай болон Буряадайнгаа уран зохёолшодые уриба.

Гунга Чимитов.

Буряадай АССР-эй арадай ажахын хүгжэлтые харуулһан выставкэ дээрэ

Дээдэ зураг дээрэнь: судна заһабарилгын заводой павильон соо. Доодо зураг дээрэнь: транспортын павильон соо.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Орожо харабал, баясажа гарахат

Буряадай АССР-эй 40 жэлэй ойн баярта зорюулагдажа, Улаан-Үдэдэмнай буряад уран зураашадай зурагуудай выствкэ нээгдэбэ. Уужам һаруул залнууд соогуур ябажа, олон зураг харахадаа баясангүй байхын аргагүй.

Буряадай литература, искусствын декада Москвада үнгэрһөөр гурбан жэл үлүүтэй боложо байна. Тэрэ гэһэнһээ хойшо Буряад орондомнай айхабтар ехэ хубилалтанууд болоо, уран зураашадай хэһэн ажал нилээд ехэ.

КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй түүхэтэ тогтоолнуудые бодото дээрэнь бэелүүлэн, бүри ехэ юумэ бүтээхэ ёһотой болоод байна. Коммунизм байгуулжа байгаа арад зоной баатар ажал, хүсэл, эрмэлзэлгэ харуулһан зурагууд, зохёолнууд арад түмэндэ хэрэгтэй. Тиимэһээ энэ выставкэ дээрэ олон юумэ үзэжэ хаража, ойлгожо абахаар байна. Республикын 45 уран зураашадай зурагууд табигдаа. Ажал тухай хөөрэһэн зурагууд олон. А. В. Казанскиин «Байгалай загаһашад», Буряадай искусствын габьяата ажал ябуулагша Г. Е. Павловай «Барилгашан», М. П. Воробьёвой «Хони хайшалалга», мүн бэшэшье зурагууд республикын ажалшадай шэн габьяата ажал тухай тодоор хөөрэнэ. Г. Е. Павловай «Барилгашан» гэжэ зурагай урда удаахан зогсон, хараад үзэгты. Ербэгэр үндэр барилгын наада тээ зоримгойгоор холо руу шэртэһэн залуу барилгашан, нюуртань эсэһэнэй зааханшье тэмдэг үгы, юунһээшье сухарихагүй хүсэл, эрмэлзэл, найдал нюдэдтэнь гэрэлтэнэ.

В. Я. Гончар, А. И. Тимин, Ф. И. Балдаев, И. Х. Алтаев, Р. С. Мэрдыгеев, К. И. Сергеев, Г. И. Баженов болон бусад уран зураашад һүүлэй жэлнүүдтэ бараг амжалта туйлаа. Залуу уран зурааша Дашинима Дугаровай зурагууд нарин мэдэрэлээрээ, тунгалаг бодолоороо хүнэй сэдьхэл буляана. Тэрэнэй зураһан «Басага хүргэлгэ», «Шэрүүн хизаар», «Буряад басагад» гэһэн зурагуудые харахадаа баясахалта.

К. И. Сергеевэй «Һэрюухэн һэбшээе» хаража байхадаа, сэнхир номин Байгал далай дээрэ ерээд, убсүүгээ сэлин, һэрюухэн һэбшээндэ үлеэлгэжэ байһайб гэжэ һанашахат. В. Я. Гончарай «Талын үдэшэ» гэжэ зурагынь Сампиловай «Талын дуран» гэһэн зурагтай удха бодолойнгоо талаар адлишуу шэнгишье һаа, буряад талада һүүлэй жэлнүүдтэ болоһон ехэхэн хубилалта, мүнөөнэй шэнэ үеын хүнүүдэй сэдьхэл бодолые, инаг дурые дүүрэн харуулна.

А. Н. Сахаровскаягай зурагууд. Буряад арадай эпос «Гэсэртэ» хабаатай зурагуудые нүхэр Сахаровская шадамараар бүтээгээ. Мүн уран зурааша Е. И. Неволинагай «Буряад эхэнэр тухай повесть»—ажабайдалай ёното үндэһэ баримталһан, олоной хэрэгтэ хубитаяа оруулжа байһан эхэнэрэй образые тобойсо гаргаһан зохёол.

Выставкын олон залнуудаар удаахан ябажа, хамаг зурагуудые хараха болобол, ехэхэн саг хэрэгтэй.

—Мүнөө уран зураашадаймнаи Союзай правленидэ 22 гэшүүд болон кандидадууд бии. Буряадайнгаа 40 жэлэй ойн баярта зорюулан ехэхэн ажал хүдэлмэри хэжэ, һүүлэй үедэ сүлөөгүй байгаабди. Уран зураашаднай июниин Пленумэй тогтоолнуудаар зоригжонхой, саашадаа уран зурагайнгаа удха найралые улам баяжуулжа байна, үргэн дэлюун ажалша зонойнгоо, Эхэ оронойнгоо, Коммунис партиингаа аша туһые, арюун һургаалые дүүрэн мэдэрнэ,—гэжэ выставкын нээгдэхэ үедэ уран зураашадай Союзай правлениин түрүүлэгшэ Тимофей Аврамович Рудь хэлэбэ.

Нээрээшье, Буряадаймнай уран зураашад Эхэ оронойнгоо уран мэргэжэлтэ хүдэлмэришэдэй түрүү зэргэдэ алхалжа, арад зоной туһада үшөөл ехэ юумэ хэхэ гэжэ найдагдана.

Выставкэ дээрэ графикын, фотографиин олон тоото зурагууд табигдаа. Эдэ бүгэдэнь манай уран зураашадай ехэхэн ажал бүтээжэ байһые гэршэлнэ, баяр омогорхолой мэдэрэл түрүүлнэ.

Г. Дашабылов.

Буряадай АССР-эй арадай ажахын хүгжэлтые харуулһан выставкэ дээрэ

Дээдэ зураг дээрэнь: элүүрые хамгаалгын таһаг. Доодо зураг дээрэнь: барилгын индустриин павильон харуулгада.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Сүүдхэдээ 700 граммаар...

Гомбо Гончикдоржиев гурбан жэлэй турша соо Хэжэнгын совхозой 1-дэхи отделенидэ мал адуулагшанаар хүдэлхэ зуураа, һайн амжалта туйлана. Мүнөө тэрээндэ 100 гаран хашарагууд даалгагдажа үгтэнхэй. Харууһалдаг малаа эртэ үглөөнһөө үдэшын боро хараа болотор һайнаар адуулжа, шэгнүүрынь сүүдхэдээ 700 граммаар нэмээнэ.

Мүнөө партиин Центральна Комитедэй июниин Пленумэй материалнуудтай танилсаад байхадаа, нүхэр Гончикдоржиев хэзээ хэзээнэйхиһээ урма зоригтойгоор ажаллажа байнхай. Харууһалдаг хашаргуудайнгаа шэтнүүрые сүүдхэдээ 1000 граммаар нэмээхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна.

Н. Бочкин,

хүдөө бэшэгшэ.

Авдотья хүгшэнэй һанал

Зураглал

Авдотья хүгшэнэй нюур жэжэхэн уршалаахайнуудаар хээлэгдэнхэй; энеэхэдэнь тэдэнь бүришье эли боложо, холоһоо гүнзэгыгөөр һудалтажа харагдагша һэн. Теэд адаглан харахада, Авдотиин нюур шарай далаяа дабаһан ондоо хүгшэдэйхиһөө ямаршье илгаагүй. Томо улаан сэсэгүүдтэй шаль пулаадаар толгойгоо бүһэлэн боогоод, эрхын зэргэ шарахан һубад шүрэнүүдые хүзүүндээ зүүгээд, элдэбээр угалзатуулжа хээ гаргаһан олон нугалаатай сарафанаа үмдөөд, зөөлэхэн бамбагар башмаг гуталаа углаад ябахадаа Авдотья хүгшэн баһал тиигэжэ гоёод ябаһан үетэдһөө ондоогоор харагдадаггүй...

Энэ шэмээшэг энэрхы хүгшэн тухай нэгэ хэды тогтохоо һананаб. Тиин үгүүлэлэйнгээ захаһаань эхилхые зүбшөөгыт.

1958 оной зун Сагаан Шулуута орожо ябаһан аад, удабашьегүй Никольско тосхондо буубаб. Ойро тойрон хэншье харагдабагүй. Хүдэлмэриин хаһа ха юм даа. Эндэхид хүгшэн залуугүй отделениингээ адууһа малда үбһэ тэжээл бэлэдхэхэеэ гараһан байгаа ёһотой. Тосхоной дундахи гансал хоёр дабхар үндэр байшангай дэргэдэ нэгэ хүнэй һуухые обёорбоб. Дүтэлэн гэхэдэмни үнөөхи хүмнай хүл дээрээ бодожо:

— Сайн байна аа, залуу нүхэр! Хаанаһаабта? һуул даа, һуу...—толгойгоо дохин байжа гарһаамни татана. Һуубаб. Танилсабабди. Тэрэмнай баһал Шулуутай орожо ябаһан байба. Хэдыхэн саг соо һуужа хөөрэлдэһэнэйнгээ удаа, тэрэмни:

— Холоһоо ябаһан хадаа хооллохоёо һанаһан байжа болоот. Минии танилайда ошоё. Манай шулуутынхид булта ябадаг юм. Ошохомнай гү?—гэбэ.

Арсабагүйб. Теэд урдань шэмээшэг айлайда орожошье үзөөгүй һэм. Ябажа ябатараа толгой соогоо элдэб бодол оруулнаб. Үни хада Зэдэ нютагаймни нэгэ хүн иигэжэ хөөрөө бэлэй. Бүри гушаад оной үеэр нютагтаа орооһоор хоморлдоходоо Бэшүүр ошожо, тэндэхи таряашадһаа тэргээр орооһо шэрэдэг байгаа һэн ха. Тиихэдээ шэмээшэг айл ондоо хүниие гэртээ оруулдаггүй, шэмээшэг хүн гэртээ тамхи татадаггүй, хүниие хүндэлдэггүй юм гэжэ тэрэ намда хэлээ һэн гээд бэлэхэнээр һанагдаадхиба.

Уулзаһан нүхэрэйнгөө танилайда ороходомни хэншье байбагүй. Гэрынь досоогоо сэбэрхэн. Полынь шаб шарахан шэрээр шэрдэгдэнхэй, сонхоор ороһон наранай элшэдэ ялалзан харагдана. Баруун ханадань хуушарһан гуу соо үлгөөтэй байһан гэрэл дээгүүр ута сасагтай сагаахан полотенциин нэмэрюулээтэй байхыень харанаб. Энэ гэртэ дала наһатай хүгшэн байдаг юм гэжэ нүхэрни хэлэнэ. Гэрэй эзэниие хүлеэжэ ядаад, нүхэртээ газаашаа гаранабди. Гэрэйнь хажууда байһан сарайн углууда нариихан ооһорой үзүүртэ түмэр гүсэ уяатай. Тэрэнэй хоолойгоор уһа гоожуулжа, нюур гарһа угаадаг байба. Тиигэжэ байхадамнай харшын үүдэн түрд нээгдэжэ, гэрэй эзэн орожо ерэнэ. Агбаан Цыденович набтаршаг бэетэй. Тэрэ хүгшэниие харамсаараа:

— Авдотья эжыхэн!—гээд, шанга хоолойгоор дуугарна. —Нүхэртэйгөө ерээд байнабди, танилсуулхамни. Танайда дахин ябажашье магад.

Агбаан Цыденович иигэжэ хүгшэнэй урдаһаа дуугараад, гарһаамни шангааба. Хүгшэн минии урдаһаа шэртэн хараад, урда хараһан ямаршьеб хүнтэйгөө адлишааһан хэбэртэй:

— Шулуутайн гүш даа, Петя бэшэ аабзаш,—гээд һураба.

— Үгы даа, холоһооб,—гэбэб.

— Нэрэшни хэн бэ?..

Өөрынгөө хоёр дабхар нэрые хэлэжэ үгэхэдэмни, яашье ойлгожо ядаад:

— Тиигээ һаа, шамайе «Петя» гэжэ нэрлэһүүб. Үшөө нэгэ танил Петитэй болохоб,—гэжэрхибэ.

Авдотья хүгшэнтэй иигэжэ танилсаа һэм. Авдотиин гансахан хүбүүн бага наһандаа нөөхи намтай сугтаа ябалсаһан Агбаантай һургуулида ябадаг байгаа. Тиигээд сэрэгэй албанда мордоод, ехэ дайнай боложо байһан жэлнүүдтэ баруулжаа гараһан һурагтай. Авдотья хүгшэн энэ үеэр Сагаан Шулуутын буряад зондо хододоо ошодог. Танилнүүдайнгаа хүндэ дээгүүр хэдэн хоногоор ябадаг байгаа. Дайншье дүүрэбэ. Авиационно нэгэ частьда албаяа хэжэ байһан хүбүүнэйнгээ амиды мэндэ бусаагүйдэ Авдотья хүгшэн дүүгэйнгээ басагантай сугтаа байдаг болоо.

— Петя, ай, манайдаа ерээ гүш, юундэ ябахаяа болёобши. Ямар удаан боложо ерэнэш,—гээд намайе зэмэлдэг болоо һэн.

— Холын замда ябаһан аад, сүлөөмни болоогүй,—гэдэгби.

Авдотья хүгшэнэй хүнэй шарай хара сагаан гэхэгүй, нэгэн адляар харадаг ехэ гайхалтай һэн. Бидэ мүнөө аша басаганиинь болоһон Васеатай дүрбүүлээ столынь тойрожо һуунабди. Урдамнай шаб шарахан аад, хоршыжо муудаһан хуушанай самовар. Оройнгоо бишыхан нүхөөр уурал бушхуулна.

Авдотья хүгшэнэй шанажа, зөөхэйгөөр амталһан үдхэн шара сай уужа һуухадаа нөөхи Зэдын хүнэй хэлэһэн үгэнүүд эжэлүүдгүй һанаандамни ородог. Теэд иимэ үгэнүүдэй мүнөө үедэ таарахагүй болоһондо этигэнэб.

Буряадайнгаа 40 жэлэй ойе угтажа байхадаа, Түгнэ голой эхи хадхаһан Никольск тосхон мүнөөшье ошожо, Авдотья хүгшэниие аша басагантайнь хараһайб гэжэ һанагшаб. Тиигэхэдэмни тэрэ нөөхил гоё һайхан шэмэгтэй хубсаһаа үмдөөд байһан зангаараа минии һанаанда үзэгдэдэг юм.

Т. Гармаев.

БАГТАХАЯА БОЛИҺОН ШИФОНЬЕР

(Бишыхан шог рассказ)

Нэтэ мянга юһэн зуун жаран... оной декабрь һара. Колхоз, совхозуудай, завод, фабрикануудай, эмхи зургаануудай жэлэй эхинһээ хойшо хэһэн бүхы ажалаа, гаргаһан продукцияа тооложо, согсолжо эхилхэ үе. Гүрэнэй даалгабариие шэнэ жэл гаратар сохом дүүргэжэ шадахагүймнай гээшэ гү гэжэ һанаһан зарим нэгэн хүтэлбэрилэгшэд сагһаа үлүүгээр, амаралтыншье үдэр ажаллахыень хүдэлмэришэдөө баалана, гүйнэ.

Гүрэнэй зүгһөө һомологдоһон элдэб хэрэгсэл абаха мүнгэн гаргашаяа хүсэд хэрэглэжэ шадаагүй зарим нэгэн баһал тэбдэнэ. Үлэһэн мүнгөөрөө ямар юумэ абажа хаана табиха, ямар ханадаа үлгэхэб гэлсэжэ ябаад гүйнэ, магазинһаа магазин руу харайлданад.

Эгээл энэ үеэр хүдөөгэй нэгэ интернат һургуулида иимэ ушар болоһон гээ.

Нэгэтэ үглөөгүүр һургуулиин директор Булад Азаргаевич ехэл бодолгото болоһон янзатай газааһаа орожо ерээд, эндэ байһан багшанартаяа мүртэй мэндэшэлэлсэншьегүй кабинедтээ орошобо. Үниишье болонгүй Булад Азаргаевич үүдээ нээгээд, канцелярида һууһан Бадма Будаевичые кабинедтээ орохыень хургаараа заагаба.

— Зай, нүхэр завхоз, иимэ юумэ болоод байна. Һургуулидамнай гүрэнһөө үгтэһэн мүнгэн гаргашаһаа бага зэргэ үлөө гээшэ. Хэрбээ энэ үлэһэн мүнгөөрөө заа зуухан юумэ абаагүй һаамнай, шэнэ жэлһээ хойшо тэрэмнай бидэнэй аманда орохоёо болихонь. Байза, юу абаха гээшэбибди, нүхэр завхоз, аа...? — гэээд Булад Азаргаевич столойнь хажуудахи стул дээрэ һууһан Бадма Будаевич тээшэ тонгойно.

— Хари даа, ямар юумэ абахабибди. Баян, мандолина, гитара,— гээд Бадма Будаевич баруун гарайнгаа хуруунуудые хойно хойноһоонь нугална. — А...а...а, али радиоприёмник абахамнай гү, Булат Азаргаевич?

—Радиоприёмник бии бэшэ аал? Үшөө нэгые абаад, хаанаа табиха хүмни? Байза, үшөөл һайнаар бодожо үзыш даа.

Булад Азаргаевич кабинедэйнгээ зүүн хойто углууда түшүүлээтэй байһан тооһондо дарагдашаһан хуушан туг руу нюдөө шэглүүлэн, халзан духаяа уршылгаад, ехэл бодолгото болоно. Тиигэжэ байһаар нэгэ юумэ һанаандань ороо ёһотой, нюдэниинь гэнтэ миһэрэн ошиижо, завхоз тээшээ зүдхэн, ехэл баяртайгаар хараад:

— Шифоньер абаял! Нэгэ сагта хэрэгтэй болуужан,—гэжэ хүхюутэйгөөр дуугарба.

— Вот, вот, би баһал шифоньер абаха байна гэжэ бодожо байгаа һэм. Ехэ һайнаар хэгдэһэн, һүүлэйл үедэ хэгдэһэн шифоньер абахал ёһотойбди. Тэрээндээ юумэ хээшьегүй һаа, коридор соомнай миин байгуужан. Ямар... та бидэнһээ эдихэ хоол эрихэ һэн гү даа,—гээд Бадма Будаевич ехэл баяртайгаар директорэйнгээ дурадхалые зүбшөөбэ.

Эндэхи магазинда ерэһэн, гурбан үүдэтэй гоё һайхан шифоньер һургуулиин коридор соо уданшьегүй бии болобо. Теэд даб дээрэ хэхэ юумэн үгы байшаһан тула, тэрэнь миин лэ нюдэнэй шэмэг, үхибүүдэй наадан боложо, нэгэ һарын туршада тэндээ байбал даа.

Нэгэтэ Булад Азаргаевич ехэл сухалдаһан янзатай: «Энэ шифоньерээ интернадта, басагадай таһалгада абаашажа табигты, хубсаһа хунараа хээд байг» —гэжэ захирба.

Үнөөхи гоё һайхан шифоньернай һургуулиин коридорһоо басагадай таһалга руу шэрэгдэбэ.

Үшөө нэгэ һарын үнгэрхэдэ, шифоньерынь хооһон зандаа, басагадай таһалгада һархайжал мэдэбэ. Һүүлдэжэ ерэхэдээ, энэ хайрсагаа саашань абаашагты, бидэндэ хашартай болошоо гэжэ басагад гуйба.

— Тэрэ шифоньерээ столовын кухнида абаашагты, аяга шанагаа хэг,—гэжэ Булад Азаргаевич шэнэ захиралта гаргана.

Өө, бурхан зайлуул. Шифоньернай басагадай таһалгаһаа гаргагдажа, кухни абаашагдабал даа.

Баһа нэгэ һара үнгэрбэ. Һурагшаднай ямар эдеэ эдинэ гээшэб, столово, кухни хэр сэбэр байдаг юм ааб, шалгажа үзэхэ байна гээд Булад Азаргаевич нэгэтэ интернадайнгаа столоводо ошобо. Эдеэлдэг зал соогуур удаан ябажа, энэ тэрэ юумэ барядашье үзэнэ, шэртэн харана, долёобороороо столой хабтагайе аршаадашье абана. Хажуудань дахалдан ябаһан эдеэ шанагшна Дулма баабайда хүтэлбэрилхы заабари үгэнэ. Саашаа ябаһаар кухнида оробо. Эндэ байһан торхо тогоо, аяга шанага, табаг халбагануудые хаража үзөөд, баруун урда углууда байһан үнөөхи шифоньертэ дүтэлбэ. Тэрэнэйнгээ үүдыень нээгээд харан гэһээнь, талха тарянай үлэгдэл, хахархай удархай бүд эршуул, эбдэршэһэн аяга шанага дүрбэн углуудань обоолоотой хэбтэбэ.

— Ай даа, энэмнай юун гээшэб, Дулма баабай? Юрэдөө ойлгохоёо болёод байнаб. Энэ шифоньертэ муу һайн юумэеэ хэхэ гээгүй, харин аяга шанагаа хээд байгты гээ бэшэ һэн гүбди?—гээд Булад Азаргаевич нюдөө бэлтылгэн, Дулма баабайе шэртэн харана.

— Энээн соотнай ондоо юушье хэхэ юм даа. Шифоньертнай эндэ миин лэ байна ха юм. Энээнээ хэрэгтэй тээшэнь абаашыт, — гэжэ Дулма баабай эндэ байһан шифоньертэ ехэл дураа гутангяар дуугарба.

«Байза..., үшөө хаана абаашуулха, ямар таһагта табюулха гээшэб? Багшанарай канцелярида шкаф, шифоньер болон бусадшье хайрсаг ханхармай дүүрэн. Миниишье кабинедтэ хэрэггүй. Складта хадагалуулжархиха гэхэдэ, тэрэмнай хушааһа муутай. Шииг нойтоной ороходо, дээрэһээ гоожохо... Яаха юм гээшэб?» гэһэн бодолдо хаташоод, нээлтээтэй байһан шифоньерэйнгээ урда Булад Азаргаевич тархяа маажан байгаа бэлэй.

***

Игэһээр байтарнь жэлшье дүүрэжэ, мүнгэн гаргашаһачнь бүүз үлэшэхэл даа. Тэрэ мүнгэеэ гүрэнэй бюджедтэ бусаахаяа харамлаад, амандамнай орохоёо болихонь гэээд, баһа нэгэ хэрэггүй юумэ абахал байха. Тиигэһэнэйнгээ һүүлээр «байза, хаана абаашажа табихаб даа» гэһэн бодолдо хатаха.

Ехээр һанаата болоходо бэеын элүүр һуларшадаг юм гэжэ иимэшүү хүтэлбэрилэгшэнэртэ үшөө дахин ойлгуулхада хайшаа юм. Мүн гүрэнэй табиһан мүнгэн зөөриһөө үлэбэлнь, тэрээниие дахинаа бусаахада, гүрэндэшье, өөртэньшье ашатай туһатай байха гэжэ заримашуул ойлгохо бэшэ ха гү?

Ц. Бабушеев.

Огородой эдеэ ургуулагшад

Түнхэнэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой огородой бригадынхид жэл бүхэндэ һайн ургаса абадаг. Гүс бригадые даагша нүхэр Мункуев ажалайнгаа тодхол олоһон хүн. Тиимэһээ тариһан лэ ургасань үрэжэл үгэдэг байна. Нёдондо капустын гектар бүриһөө 220 центнер ургаса хуряагаа һэн.

Мүнөө жэл тарилгадаа һайнаар бэлдэжэ, огородойнгоо газарай гектар бүридэ һайса нэгшээгдэһэн 10 тонно шэбхэ гаргажа үтэгжүүлһэн байха юм. Тарилгаяа саг сооһь дүүргээ. 6 гектар капуста таряа. Тэрэнэйнь эшэ намаа гаража, газараа бүрхөөгөө.

Огородой эдеэ ургуулагшад Е. Саргаева, Н. Яхонова гэгшэд ургасаяа харууһална, газарыень зөөлэрүүлнэ, буртаг үбһыень түүнэ.

С. Ардуев.

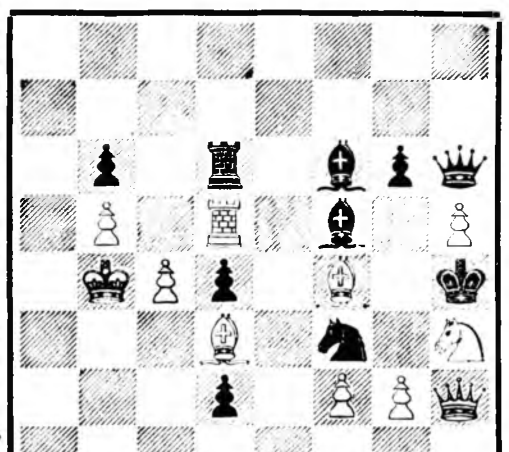
«АЛГА» — АЛЬПИНИСТНҮҮДЭЙ ХҮСЭЛ ЭРМЭЛЗЭЛ ЮМ. **Зураг дээрэ: хоёрдохи разрядтай альпинист Анатолий Холодняк мушхамал дамжаад, хабсагайһаа буужа ябана.**

ТАСС-ай фотохронико.

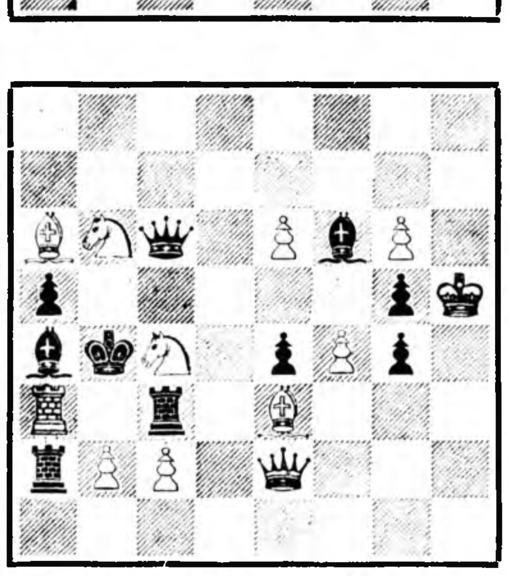
Сагай уларил

Улаан-Үдын гидрометобсерваториин мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай үүлэтэйшэг байха, урда аймагуудта бага зэргээр хура бороон, аадар орохо. Зүүн зүгһөө һулаханаар һалхилха. Улаан-Үдэ городто үглөөгүүр 14—16, үдэртөө 27—29 градус дулаан болохоор багсаагдана.

Сүлөөтэй сагтаа...

Шатарай эдэ бодолгонуудые Баргажанай адагай дунда һургуулиин багша А. И. Горячих гэгшэ республикынгаа 40 жэлэй ойн һайндэртэ бэлэг болгон эльгээһэн байна. Толилогдоһон эдэ бодолгонуудынь хоюулаа гурба-гурбан ябадалаар ноёной мүр хаахаар зохёогдонхой.

Алексей Иванович Горячих һонирхолтой хэдэн олон бодолгонуудые зохёожо, областьнуд хоорондо үнгэргэгдэдэг мүрысөөнүүдтэ хабаадалсаһан байха. Тиихэдээл хододоо һайшаагдажа, магтаалай грамота, бэлэгүүдээр шагнагдадаг байгаа. Мүнөөшье толилогдоһон эдэ бодолгонууд яһала һайнаар зохёогдоо бэшэ аал?

ХИЛЫН СААНАҺАА

Фидель Кастро: Кубын хүгжэлтын аша туһада ажаллаха

ГАВАНА, июлиин 8. (ТАСС). Социалис революциин Нэгэдэмэл партиин нэгэдэхи секретарь, Кубын премьер-министр Фидель Кастро Орьенте провинцяар ябаба. Сантьяго-де-Куба гэдэгэй «Бакарди» заводто хүрэжэ, бүхы дэлхэй дээрэ мэдээжэ болоһон ром архи хэхыень хараһан байна. Хүдөө ажахын үйлэдбэриин, аяншалалгын ехэ түбэй газар болохо Туригуаногой район ошоһон байна.

Сантьяго-де-Кубадахи «Ренте» гэдэг түлишөөр хүдэлдэг электростанциие хараха үедөө Фидель Кастро үгэ хэлээ. Ажалай журамые һайжаруулха асуудалнуудта тэрэ гол анхаралаа табиба. Бидэнэр мүнөө өөһэдтөө ажал хэжэ байнабди. Тиимэһээ революциин урда тээхи үеынхидэ орходоо бүрил ехээр ажаллаха ёһотойбди. Хүн бүхэн өөрынгөө харюусалгатай ажалые һайнаар эмхидхэхэ, ажалаа һайжаруулхын түлөө бүхы зохихо хэмжээнүүдые абаха ушартайбди гэжэ Фидель Кастро мэдүүлбэ.

Хүндэ хүшэр хүдэлмэриие оньһожоруулха, барилгын хүдэлмэришэдые хангалгые һайжаруулха шухала гээд Фидель Кастро заагаа.

Шэнэ заводуудые бариха, шэнэ харгы, гидро-түхеэрэлгэнүүдые бариха, хүдөө ажахые оньһожоруулха гээшэмнай ороной хүгжэхэ, хүн зоной ажабайдалай улам ажана һайн болохо эгээл зүб замынь болоно гэжэ Фидель Кастро түгэсхэлдөө хэлэбэ.

ЗАНЗИБАРТА ҺУНГАЛТА ҮНГЭРГЭГДЭНЭ

Африкын зүүн эрьедэ дүтэхэн оршодог аралнууд дээрэ байдаг Занзибарта бүгэдэ ниитын һунгалта июлиин 8-да эхилбэ. Энэ Занзибар хадаа өөрын захиргаата Англиин протекторат байһан юм. Тэрэ һунгалтада парламентые һунгаха, правительство бии болгохо зорилго табигданхай. Занзибарта бэеэ даанхай байдал хэдыдэ олгогдохоб гэһэн асуудалые шэнэ правительство Англиин правительстватай зүбшэн хэлсэхэ байна.

Һунгалтын болохын урда тээхэнэ Англиин засагаархид Кениһээ колониальна сэрэгүүдээ Занзибарта асараа һэн. «Гурим сахиха» гэһэн шалтаг барижа, эдэ сэрэгүүдээ асарһан байна бшуу.

Англиин капрал ГДР-тэ байхан...

БЕРЛИН, (ТАСС). Англиин Баруун Берлиндэхи эзэмдэлгын сэрэгүүдэй тоодо алба хэжэ ябаһан капрал Брайен Петчет гэгшэ ГДР-тэ байха болобо. Намайе эндэ байлгыт гэһэн гуйлтатайгаар ГДР-эй засагаархидта тэрэ хандаһан байна. Баруун Берлиндэхи Гатов гэдэг аэродром шадар хэлхеэ холбооной батальондо Петчет алба хэһэн түүхэтэй. АДН агентствын мэдээсэһээр, амгалан ёһоной ажабай... аша туһада ажаллахын з... гоор ГДР-тэ байхаяа ... гэжэ Петчет мэдүүлһэн... на. Шэнэ дайн байлд... бэлдэжэ байһан Баруун ... маниин милитаристну... үһөө мэеэгээ абахые хүс... дэй зорилгоёо бэелүүлхэ... рэгтэнь туһалха, эзэмд... сэрэгүүдтэ алба хэхэ с... даа хүсэлгүйб гээд тэрэ ... дүүлһэн байха юм.

Португалида үшөө нэгэ сохил... хэгдэб

ЖЕНЕВЭ. ТАСС-ай корреспондент Г. Драгунов мэдээсэнэ:

Соёл гэгээрэлэй асуудалнуудаар зарлагдаһан уласхоорондын конференциин шиидхэбэри бэелүүлэгдэбэ. Юуб гэхэдэ, заседаниин боложо байһан зал сооһоо Португалиин делегациин гаража ошоходонь, конференци ажалаа үргэлжэлүүлхэ аргатай болобо.

Португалиин засагаархид Анголодо колониальна алалга хюдалгын политика бэелүүлдэг. Тиимэһээ Африкын оронуудай делегацинуудай эрилтээр Португалиин делегаци конференцидэ хабаадагшадай тооһоо гаргагдаһан юм. Мүн Португалиин делегаци заседанинуудай боложо байһан зал сооһоо гаража ошог гэжэ заагдаһан байгаа. Харин Лиссабонһоо абаһан заабаряа баримталан, Португалиин делегадууд зал сооһоо гарангүй, хэрэглээшэгүй болоод, хэды сагай туршада байгаа. Тиихэдэнь Африкын бүхы оронуудай делегацинууд зал сооһоо гаража ябашоо. Хэрбээ конференциин шиидхэбэриин бэелүүлэгдээ һаань, бидэнэр бусажа ерэхэбди гээд тэдэнэр мэдүүлһэн.

Баруун гүрэнүүдэй хэды түлөөлэгшэд конференциин ара далдаар Португалиин делегацитай хөөрэлдэжэ, эндэһээ гаража ошоо һаатнай дээрэ гэжэ ойлгуулһан байгаа. ...тугалиин делегаци конф... цидэ байха ёһотой гэдэг ... гай, Франциин, Баруун ... маниин, Бельгиин, бусад ... гүрэнүүдэй делегадууд һ... һүүлдэ һанамжаяа хубил... баатай болоо.

Игэжэ «Португали» ... бэшээтэй һууриндань хү... үгы болонхой. Африкын ... нуудай делегадууд Пор... лиин делегадуудай га... ошоходонь, һөөргөө бус... конференци һаадгүйгөөр ү... жэлүүлэгдэһэн байха юм. ... гэгээрэлэй асуудалну... зарлагдаһан энэ конферен... дэлхэйн 90 шахуу орону... хэдэн делегадууд хабаа... Тиигээд ниитын тусхай ... лэлтэй һуралсалтай, залуу... лые хүмүүжүүлгые һа... руулха асуудалнуудтай ... боотой зүйлнүүдые конф... цидэ хабаадагшад. зү... хэлсэнэ, һанамжа дура... нуудаа хэлэнэ. Тэндэ ту... хэды комисси ажаллажа б... хай.

Колониалистска Пор... лиин мүнөө абаһан сохил... ехэ хэрэгэй эхиниинь лэ б... но. «Африка африкынхи... хабаатай байха ёһотой!» г... уряал үдэр бүхэндэ бүри ... га, һүртэй болохо уша... гээд Швейцариин «Сюис»... зетэ бэшэнэ.

ИМПЕРИАЛИСТНУУДАЙ ШЭНЭ ҮГЭСЭЛ...

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Британиин Гвианада бэеэ даанхай байдал олгохо ябадалые хойшолуулхын зорилгоор Англи, Америкын Холбоото Штадууд үгэсэлгэ хэжэ байна. «Нью-Йорк Геральд Трибюн» газетын вашингтондохи корреспондентнүүд игэжэ бэшэнэ.

Премьер-министр Макмиллан президент Кеннеди хоёр һүүлдэ уулзахадаа, энэ асуудал тухай хэлсээ гээд тэдэ корреспондентнүүд баталан бэшэбэ. Британиин Гвианын мүнөөнэй правительство ... периалистнуудай полити... эсэргүү ажал ябуулдаг. ... бэеэ даанхай байдалтай ... хын түлөө тэндэхи хүн зон... тэмсэдэг. Тиимэһээл Ам... кын империалистнууд е... һанаата болоно гээшэ. Ка... ска далай шадар «Кубын х... дохи республика» бии бол... магад гээд эдэнэр айна. ... таниин Гвиана хадаа Хол... то Штадуудай политическ... лаараа эгээл аюултай ... рынь гээд корреспондент... бэшэһэн байна.

«Нью-Йорк Геральд ... бюн» газетын мэдээсэһ... «англо-американска харил... нуудай аша туһада» англ... нинууд Гвианада үшөө ... жэл тухай байха гэжэ кор... пондентнүүдэй бэшэгтэ ... дэглэнхэй. Макмиллан Ке... ди хоёрой хэлсэһээр, Бр... ниин Гвианада референдум... гэргэгдэхэ болоно. «Ко... нис хүсэнүүдые һуладха... зорилгоор» һунгуулиин ... хуулиие хубилгахын түлөө... референдум үнгэргэгдэхэ ... той гэжэ заагдана.

Студентнүүдэй шатар... шалгалта Адриатика... эхилбэ

БУДВА. (ТАСС). Адри... ческа далайн эрье шад... энэ Югославиин багахан ... родто һаяхан студентнү... дэлхэйн 10-дахи чемпи... нээгдэбэ. Эндэ дэлхэйн ... орднуудай түлөөлэгшэд ... баадана. Советскэ Союзай ... лаһаа Баку городто ажаһ... даг студент Багиров, Рос... на-Дону городто ажаһуу... Ходос, Ереванай Мнацака... Одессын Пельц гэгшэд му... сөөндэ хабаадана. Мүн М... ва городой түлөөлэгшэд К... зин Бевчук хоёр запасай ... дагшад боложо ошонхой.

„Адли эрхэ" гэдэгынь американхеэр иимэ удхатай

«Японие бузараар мэхэлбэ», «Американецууд хара амяа хаража, эшэхээ болин нэтэршоо», «Далайн саанаһаа нюрга руумнай хутага шааба» — гэһэн гаршагууд Японой буржуазна газетэнүүд дээгүүр эрээлжэлдэг болобо. Мүн энэл хэблэл мэнэ һая болотор: «Япон Америкэ хоёр адли эрхэтэй ханинар», «Түрэл гарал оронууд» гэхэ мэтээр шашадаг һэн.

Теэд мүнөө юун болоо гээшэб? Юундэ Японой хэблэл гэнтэ улижа дуулажа эхилээ гээшэб? Энээнай шалтагааниинь таахада тон бэлэн даа. Капитализмын эрхэ байдалда заатагүй ушардаг — эд бараа худалдаха дэлгүүрэй түлөө аймшагтай шанга тэмсэл тэрэ шалтагаанай гол үндэһэниинь болоно.

1963 оной гарахын урда тээхэнэ түрүүшын буудал буугаа бэлэй. «Японой бүд США-гай дотоодын дэлгүүрые дарана», тиимэһээ Японһоо асарагдадаг гушан зургаан зүйлэй эд бүд багаар худалдажа абадаг болохомнай гэжэ далайн саадахи «нүхэдынь» Токиодо хүлеэгдээгүй мэдүүлгэ хээ һэн. Токиогой пумаажан эд бүд гаргадаг баяшуул харанхалжа унан алдаһан байгаа. США-гай монополинуудай шэнэ жэлэйнь «бэлэг» тэдэниие ухаа оруулаа һэн.

Тэрэнэй һүүлээр, Японло угаа гасалантай юумэнүүд боложо эхилбэ. США-гай багаар абадаг болообди гэһэн эд бараанай зүйлнүүдэйнь тоо дүшөөд болобо. Тиигээд лэ хлопогоор нэхэгдэһэн эд бүдүүдые Японһоо США абаашалгань хорин процентээр бага болоо. Осакын ба Нагояагай пумаажан бүд наймаалагшад «далайн саадахи һайн һанаатадай һэшхэлдэ найдалтагүй» гэжэ хашхаралдажа захалаа бэлэй.

Үнэхөөрөөшье Японой монополинууд һанаагаа зобонгүй яахаб. Дайнай һүүлээр Японой эд бүд улам ехээр Холбоото Штадуудта худалдагдадаг болоо һэн. Жэшээнь, зургаан жэл соо (1950—1955 онууд) Японһоо США-да абаашагдадаг эд бүдэй үнэ сэнгынь гурба миллион дүрбэн зуу мянган доллар байһанаа гушаад миллион доллар болоо юм. Энээндэ хара буuһан Америкын монополистнууд манай дэлгүүрые Японой эд бараагаар бү даруулагты гэһэн эрилтэ правительствынгаа урда табяа һэн. Вашингтоной ехээр баалахадань, Холбоото Штадуудта худалдадаг эд бүдөө табан жэлэй болзор соо бага болгон хизаарлахабди гэжэ 1957 ондо Япон зүбшөөгөө юм.

Энэ үе саг соо Америкын дэлгүүр дээрэ юун боложо байгааб? Японой эд бүдые США-да худалдалга 1956 онһоо 1961 он хүрэтэр далаһаа гушан процент хүрэтэр бага болоо. Тиихэ зуура Японой гол мэсэрхэлдэгшэнь болохо Сянганай (Гонконгын) гадаадын худалдаа наймаанай хубинь оройдоо нэгэ процентын арбанай хоёр хуби байһанаа хорин гурбан процент хүрэтэр ехэ болоо юм.

1957—1960 онуудта Америкын эд бүдэй гадаадын худалдаа наймаан оройдоо бага болоогүй. Харин тад һөөргэ, дүшэн долоо хахад процент байһанаа, ерэн зургаа гэхэ гү, али хоёр дахин ехэ болоторoo ургаа.

Токиогой хэблэл өөһэдынгөө ээзэдые дэмжэн, Японой худалдадаг эд бүдэйнь США-гай гаргадаг энэ бараанай юрэнхы хэмжээнэй нэгэ процентнь болодог хадаа тэрээндэ ямаршье хориг хэхэгүй гэжэ байжа янкинуудые аргадажа, «һэшхэлыень» һэрюулхые һаянай оролдодог болонхой. Тиихэ зуураа, Америкын монополинуудай Японой дэлгүүрые булимтаржа байһые харуулһан тоо баримтануудые хэблэл толилно. Холбоото Штадууд жэл бүридэ зургаан зуу миллион долларой түүхэй хлопок «мандаһан наранай орондо» худалдадаг байна. Тиибэшье Америкын монополинууд тэрэнэйнгээ орондо японойхидһоо оройдоо далан гурба миллион долларой пумаажан эдүүдые худалдажа абадаг.

Али бэшэ мүнгэндэнь ондоо зүйлэй бараа худалдажа абадаг байна гээшэ гү? Үгы даа! Бүхы худалдаа наймааниинь мүнөө хүрэтэр Японло гарзатайгаар лэ хэгдэдэг байһан зандаа. Жэшээнь, үнгэрэгшэ жэлдэ Япон 1.656 миллион долларой эд бараа худалдаа һаа, 2.315 миллион долларойхиие өөһэдөө худалдажа абаһан байна. Японойхид США-гай монополинуудтай наймаа хэхэдээ, жэл бүридэ зургаан зуу — долоон зуу миллион доллароор гарзаталаг.

Тиибэшье японойхидой гуйлтые дуулаагүй юм шэнги, дүлии балай болоод байдаг. Гэбэшье Токиодо «ехэ буулта хэһэн» тухайгаа Америкын монополистнууд мартын һүүл үеэр соносхоо һэн. Үнэндөө тэрэнь дипломатическа мэхэ байшоо. Уолл-стридэй баяшуул Японой эд бараануудые газаашалһан шэнэ аашануудаар тэрэ «буулта хэдэгээ» дары баталаа юм. Энэ удаа ганса бүд бэшэ, харин промышленна продукциин олон зүйлнүүдые абахаяа болёобди гэбэд. Мэнэ һаяшаг США Японой ашаанай машинануудые—Японой газаашань худалдадаг машинануудай дүрбэнэйнь нэгэ хубиие сэрэгэй хэрэгсэлдэ худалдажа абахаяа гэнтэ болишоо һэн. Бидэндэ дэлгүүрээ үргэнөөр нээжэ үгэгты гэжэ Америкын монополинуудай өөһэдынгөө «ханинарһаа» эрилтэ хэжэ, СССР-тэ түмэр соргонуудые худалдахыень, суднануудые бариха бариишатай хэлсээ манай оронтой баталхыень Японие хорижо байһан үедэ иимэ юумэн боложо байна ха юм.

Америкын монополинуудай иимэ ааша гаргажа байһан тушаань Англиин Рейтер агентство игэжэ бэшээ һэн: «Эдэ олон жэл соо гадаадынгаа худалдаа наймаа бага болгон хизаарлажа байжа, Америкын дэлгүүрые гамнан, хахаажархихагүйе оролдоһон ба США-тай хүндэтэй хани барисаа байгуулхые оролдоһон гүрэндэ хасараа альгадуулһан, муухайгаар доромжолуулһантай адли юумэн гээшэ». Янкинуудай иимэ һэнгэргүй ааша японойхидые харюугай хэмжээнүүдые абахыень баадхаа. «Японой эд бараа газаашалдаг оронуудай урдаһаа хамгаалгын налог түлүүлэлгын тогтоомжо» дары хүсэндөө оруулагдаа һэн. США-тай наймаа хэһэнэй муу хойшолонгһоо Японой промышленностиин гол һалбаринуудые аршалха хуули тунхаглагдаа. Гадна Икэдын правительство хадаа Японой эд бараа Америкын дэлгүүртэ табигты гэһэн эрилтэ табижа, буруушаалгын тусгаар бэшэг Кеннедидэ эльгээһэн байна.

Мүнөө США-тай хэжэ байһан арсалдаандаа хатуу эрилтэ табихаһаа бэшэ ондоо арга Японло үлэнэгүй. Эндэ кухниин полотенци, нудуушхын бүреэһэн ба хамарай пулаад гэхэ мэтын юумэнүүд тухайл хэлэгдэнэ бэшэ, харин худалдаа наймаанай жэжэ божо юумэнүүдэй саанаһаа Япон США хоёрой буха ехэ арсалдаанууд бултайн гаража ерэнэ ха юм. Жэшээнь, «Помури» газетэ игэжэ бэшээ һэн: «Холбоото Штадуудтай ямар экономическа харилсаатай байһанаа шэнээр хаража үзэхэ саг ерээ гэһэн һанамжа орон доторнай гаража байна». Газаашань худалдадаг эд бараанһаа национальна продуктынгаа хорин табан процентыень абажа байдаг орон хадаа тэрэ наймаагаа болюулха болоо һаа, Япон хосоролдоо хүрэхэ гэжэ янкинууд һайн мэдэдэг. Экономическа кризис болохо дүтэлөөд, Японой байдалые бүри муудуулжа байна. Японой текстильнэ предприятинуудай хүсэ шадалайнь жаран гурбан процентнь лэ ашаглагдана. Мүнөө үедэ Японой булад хайлуулгын, машина бүтээлгын, нефтехимическэ болон промышленностиин бусад һалбаринуудай үйлэдбэринь бага болгогдожо байна.

Тиибэшье Америкын монополистнууд эдэ бүхы юумэнүүдыень анхарна, хэрэгсээнэгүй. Тэдэнэр «түрэл гарал» ороноо хашажа хабшажа, доллароо абарха политикадаа Япониие үргэл болгон табижархёо. Долларойнгоо ондоо оронуудта урадан ябашахагүйн тулада «Гансал Америкын юумэ худалдажа аба», «Гансал Америкын суднануудаар ашаа шэрэгты», «Бидэндэ багаар худалдаад, манһаа ехээр юумэ худалдажа абагты» гэһэн политика ябуулна. Доллар, монополинуудай ашаг туһын хэрэгтэй холбоотой асуудалай гарахада, Холбоото Штадууд «һайн дуранай наймаан», «адли эрхэтэй ханинар» гэһэн үгэнүүдээр наада зугаа хэдэггүй юм. Хани нүхэд байгаашье һаа, хармаандамни бү оро гэдэг аман үгэ бии ха юм даа.

Япон США хоёрой хоорондо бүд эд дээрэһээ гараһан арсалдааe Баруун Европын монополинууд тон анхаралтайгаар ажаглажа байна. Тэдэнэр аха ханиһаа жэшээ абан, Япониие хашажа эхилэнхэй.

Эд бараагаа худалдаха дэлгүүрэй түлөө боложо байһан энэ шанга тулалдаан хадаа, бэе бэедээ урин налагайгаар хандалгын баг халхатай байһан Японой болон США-гай монополист бүлэгүүдэй хоорондохи зүрилдөөе бүри эли тодоор балшыса гаргажа ерээ. Тиихэдээ: **«Гол империалис гүрэнүүдэй хоорондохи зүрилдөөн улам шангадана. Дэлхэйн хоёрдохи дайнда илагдаһан империалис гүрэнүүдэй экономикын дахинаа һэргэлгэ хадаа империалис мэеэрхэлдээнэй ба арсалдаата асуудалнуудай хуушан уялаа зангилаануудые һэргээжэ, шэнэнүүдые бии болгожо байна»** гэһэн КПСС-эй Программа соо хэгдэһэн тобшололые дахин дахин баталжа байна.

В. Ульянов.

Редактор **Ц. О. ОЧИРОВ**

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ улица ЛЕНИНА, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27-37 отделов: сельскохозяйственного производства и партийной жизни—47-59, 35-14, промышленного производства и партийной жизни—48-89, 33-61, корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: идеологического—24-74, советского строительства и быта—34-93, рабселькоров и писем—25-41, 38-30, информации—32-74 и переводов—34-05.

гор. Улан-Удэ, типография Министерства культуры Бурятской АССР.

Н00469. Зак. № 945.